

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6 • Telefon broj 2177 • Račun Poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 6 marta 1936
God. VII • Broj 10

IZJAVA

SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Jugoslovenskom Sokolsku!

Uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije na svojoj plenarnoj sednici od 29 II t. g. saslušala je izveštaje predstavnika svih svojih župa o radu i današnjem stanju našega Sokolstva. Iz tih izveštaja izlazi, da su prilike u kojima se taj rad danas razvija otežane.

radi obaveštenja sokolske i šire javnosti, daje s današnjeg svog sastanka sledeću izjavu:

Sokolstvo, smatrajući da su ove pojave prolaznog značaja, neotstupno stoji na gladištu, da je jugoslovenska nacionalna svest bitan uslov svestranog razvoja našeg naroda, koji može da izvrši svoju istorijsku misiju samo ujedinjen u svojoj slobodnoj, jedinstvenoj i nedeljivoj državi.

Sokolstvo je uvek stajalo daleko od dnevnih i partijske politike i zato za njega Jugoslovenstvo nije nikada imalo partijsko-političko značenje, nego je uvek predstavljalo neizmisljivu i beskompromisnu nacionalnu i državnu misao.

Sokolstvo će zato i nadalje neustrašivo i odlučno, s puno poštovanja i disciplinovanosti, u svima prilikama da brani jedinstvo, slobodu i nezavisnost Kraljevine Jugoslavije.

Uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije poziva sve svoje župe, društva i čete, da — svesne svetlih sokolskih ideala i sokolskih tradicija — i dalje istraju u svome nacionalnom sokolskom vaspitnom radu.

Uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije upućuje Izvršni odbor i Starešinstvo Saveza da preduzmu sve potrebne mere, kako bi se našim sokolskim jedinicama i Sokolima pojedincima osigurao slobodan i nesmetan rad.

Zdravo!

Beograd, 29 februara 1936.

UPRAVA SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

T. G. MASARIK

Povodom njegove 86-godišnjice

U dvorcu Lanji slavi danas svoju 86-godišnjicu Tomaš G. Masarik, prvi predsednik Čehoslovačke Republike, koji je lanjske godine 14 decembra vlastitom voljom sišao s tog najvišeg položaja u svojoj domovini, da bi se u predvečerje svoga života povukao u zatišje i ustupio mesto mlademu, koji uživa njegovo poverenje, novom predsedniku, dru Eduardu Benešu. Tako je Masarik i tim svojim činom dokazao svoju veličinu.

Zahvalni narod je tom prilikom preko svog predstavništva, narodne skupštine i senata podario svom ljubljenu oca Masariku na doživotno uživanje dvorca Lanji i podelio mu časni naslov: Predsednik-Osloboditelj. Ovogodišnji rođendan Predsednika-Osloboditelja Masarika prvi je dakle jubilej u njegovom životu, koji on slavi u miru, a koga se — kao i uvek do sada — seća sva Republika, unatoč tome što se on udaljio od aktivnog vodstva državnih poslova; seća ga se s istom ljubavlju i odanošću, s kojom ga je i primila i pozdravila, kada je prvi put zalepršala njegova zastava na praškom Gradu. Ta zastava objavljivala je svemu narodu, da je delo za njegovu slobodu dovršeno i da tim danom u toj slobodi počinje delo za narod. Od »zlatnog doba« Karla IV do trijumfalnog povratka prvog predsednika Masarika nije u bratskoj zemlji bilo istorijski značajnijeg i za budućnost znamenitijeg događaja.

U svojim filozofskim delima, osobito u »Češkom pitanju«, u »Putevima demokracije« i u »Narodnoj filozofiji novoga veka«, Masarik je postavio moralne temelje onome što je već za vreme svetskog rata stvorilo njegovo besprimerno požrtvovno nastojanje i junačko oružje dobrovoljačkih legija, kojima su Sokoli bili srž i hrptenjača. Glavnu pažnju, veli Masarik, obraćam kod čoveka i naroda na dušu i duh. Protiv upliva tuđeg duha ne preostaje nam ništa drugo, nego da na glasimo osobine vlastitog duha. To

se može da vrši nesvesno. I čim se te osobine uzmu u obzir, nema ništa drugo, nego da najtočnije i najsvesnije proučavaš samog sebe i tuđina, da bi se svesno vršilo to, što se je vršilo nesvesno.

Svaki narod nastoji da postane politički samostalan. Ako je narod dosta napredan, ima pravo da bude svoj vlastiti gospodar. Prema Masarikovom nauku, u pojam narodnosti spada također i državno građansko pravo, koje narod mora da pozna, naime, narodu ne sme da su nepoznate njegove dužnosti i prava. Problem malog naroda je isto što i problem malog čoveka. — Kao što nema pametnog razloga da bi mali čovek bio podređen drugome, višem, jačemu, tako također nema razloga ni da bi mali nesamostalan narod bio podređen većem narodu, kome bi morao da robuje. A narodu pak zajamčuje slobodni razvoj samo politička sloboda, koja je rezultat i sinteza humane slobode i socijalne pravde. Po Masariku je viši pojam narodnosti onaj, koji nas veže za rad i koji se ne ogleda samo u reči: da smo narod radin, što dokazuje delomično naš narodni značaj, delomično naša težnja, da bi svaki naš čovek bio energičan i svestan radnik, gdegod on delovao u narodnoj celini i skupnosti.

Greške moramo ispravljati, ali to ne silom, nego kulturnom, umnom borbom. Narodna filozofija ne smatra humanost slabošću, nego je humanost stvarni izraz uverenja, da se samo s humanošću i pravičnošću možemo uzdržati. Jer samo pravda, poštenje i razum pobeđuju. Trenutna strast ne vodi do pobeđe. Te osobine — istina, poštenje i razum, koje su tako snažno izražene u njegovom značaju — daval su Masariku jasne idejne smernice. A te smernice pokazuju put do energičnog socijalnog rada, te smernice su temelj gospodarske demokracije, koja je neophodna potreba za svaki narodni život, jer bez gospodarske demokracije nema uopće demokracije.

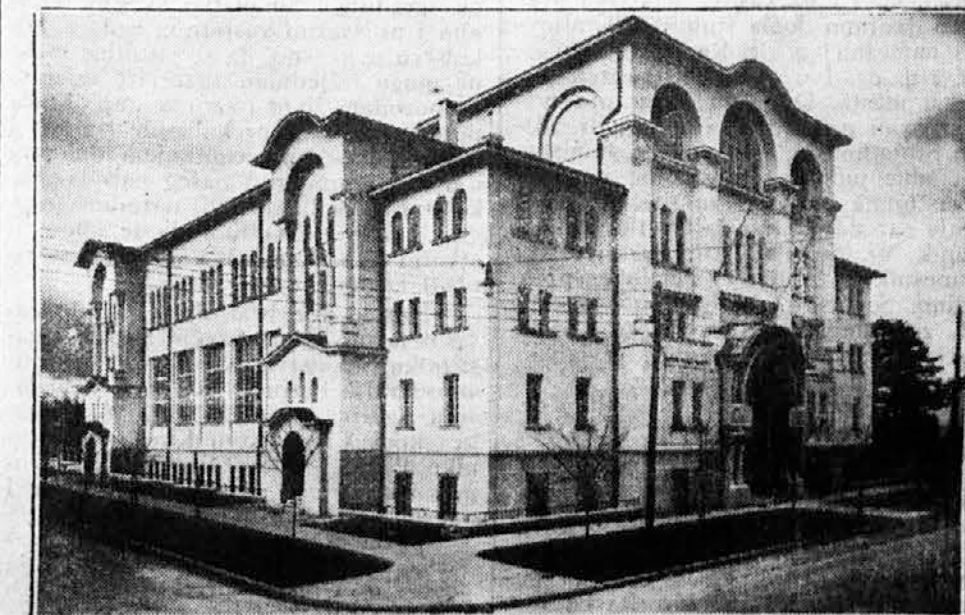
Svaki pojedinac ima u narodnoj celini određene svoje posebne zadatke, i svaki pojedinac može da samo izvršavanjem tih svojih zadataka pokaže i svoje narodne osećaje i svoje narodno

Monumentalni i ujedno najveći Sokolski dom u našoj zemlji, dom Sokolskog društva Beograd-Matice, posvećen je uspomeni našeg Velikog Kralja Mučenika

Svečano otvorenje Sokolskog doma Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja u Beogradu

Naša prestonica, Beograd, dobila je napokon izgradnjom i otvorenjem Sokolskog doma Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja dostojni sokolski dom, čiju je potrebu toliko osećalo sve naše prestoničko Sokolstvo, a pogotovo Sokolsko društvo Beograd-Matica, kao jedno od naših najstarijih sokolskih društava u našoj zemlji uopće, a koje je do sada bilo bez svog vlastitog doma. Nema sumnje da je ovaj monumentalni Sokolski dom Sokolskog društva Beograd-Matice, koji je ujedno i najrepresentativniji i najveći sokolski dom u našoj zemlji, bio za Beograd potreban i s razloga, što se u njemu nalazi i sedište jugoslovenskog Sokolstva, Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, a da ne spominjemo i to, što u prestonici danas deluje 11 sokolskih društava te da za zajedničke sokolske priredbe većega stila Sokolstvo u Beogradu nije pre toga imalo svoje vlastite i dolične prostorije. Na koncu mi u sedištu centralne državne uprave imamo i Ministarstvo za fizičko vaspitanje naroda, koje nije stvoreno s intencijom da bude i ostane samo kao jedna čisto administrativna ustanova, već da deluje kao stručno ministarstvo i bude izvor svake inicijative, koja ima da razvija i unapređuje fizičko zdravlje jugoslovenskog naroda, oslanjajući se u tom svome radu na svestranom telesnom uzgoju našega naroda osobito na najjaču organizaciju takve vrste u našoj zemlji, kao što je to par excellence Sokol Kraljevine Jugoslavije. I zato držimo, da će otvorenjem sada ovog velikog Sokolskog doma Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja u Beogradu biti dane nove i potrebne mogućnosti, da se jednom počne ostvarivanjem bar jednog dela programa rada iz područja ovog našeg Ministarstva.

Zamisao o podizanju jednog sokolskog doma u Beogradu ponikla je još pre rata. Za ovu svrhu Opština grada Beograda dala je tada Sokolskom društvu pod zakup svoje imanje, u današnjoj Deligradskoj ulici, pored stare Zvezdare i Meteorološkog opservatorija, u veličini od 8.200 kvadratnih metara, na kome je mestu i podignut današnji dom Sokolskog društva Beograd-Matice. Na ovome zemljištu Sokoli su u to vreme i izvodili leti svoje vežbe i priređivali javne časove, kojima je nekoliko puta prisustvovao i Blaženopopčivši Kralj Petar I Veliki Osloboditelj. Godine 1910, kada je već bila otpočela akcija za podizanje toga doma, bio je osnovan i naročiti odbor za podizanje doma. Tada se pristupilo prikupljanju priloga za dom, a to osobito pomoću kasica tadašnje Trgovačke banke kao i priloga raznih dobrotvora, te već tada je bilo sakupljeno za dom oko Din 11.000.—. Ovu akciju oko podizanja doma u Beogradu prekinuo je međutim rat. Posle rata akcija na podizanju doma ponovo

Sokolski dom Viteškog Kralja Aleksandra I u Beogradu

je oživljena kada su beogradski Sokoli opet nastavili svoj rad u opustošenoj i napuštenoj sokolskoj vežbaonici u gimnastičkoj dvorani Savamalske osnovne škole u Bosanskoj ulici. Tako je u martu 1926 god. ponovno osnovan i odbor za podizanje Sokolskog doma, koji je od tada najintenzivnije delovao sve do potpunog ispunjenja svoje zadatke, naime do 15 dec. 1935, kada je ovaj Sokolski dom bio i posve dovršen.

Planove za gradnju doma izradio je arhitekta br. Momir Korunović. Kako pak Sokolsko društvo Beograd-Matica nije raspolagalo s toliko sred-

stava, da bi se plan doma mogao da provede u celini, to je usled toga prvotni plan gradnje doma morao da u izvesnom pogledu bude izmenjen, ipak današnji dom Sokolskog društva Beograd Matice moći će da udovolji u punoj meri svim potrebama velikog sokolskog rada, koji će se sprovesti u ovome domu. Posle radova na domu koje je do god. 1932 vodio arh. br. Momir Korunović, daljnje radove preuzeli su arh. Miodrag Matić i inž. Petar Ristić, koji su dom i dovršili.

Zgrada novog doma Sokolskog društva Beograd-Matice obuhvata površinu od 1.650 kvadratnih metara. Dom ima 3 sprata, a osim toga prizemlje i suterena. U suterenu doma nalaze se muške i ženske garderobe, kupatila, kuhinja, trpezarija i druge prostorije. U prizemlju nalazi se velika svečana dvorana veličine 21 x 23 metra s velikom pozornicom. Osim toga u prizemlju nalazi se i druga dvorana, veličine 9 x 20. Na ostalim spratovima nalazi se još 7 što većih što manjih dvorana kao i prostorije za kancelarije. Svega što dvorana i raznih odeljenja ima u domu 70.

Za podizanje ovog Sokolskog doma utrošeno je 5 i po milijuna dinara. Dom je zidan u pet etapa, i to počev od 1929, pa 1932, 1933, 1934 i napokon je završen 1935.

Raznim svojim akcijama odbor za podizanje doma prikupio je svega 2 i po milijuna dinara. Osim toga, za podizanje ovog doma dali su svoje priloge mnogi darovaoi, dobrotvori, utemeljači i veliki dobrotvori. Kao veliki dobrotvor za podizanje ovog Sokolskog doma bio je i Blaženopopčivši Viteški Kralj Aleksandar I Ujedinitelj, koji je za dom priložio Din 100.000.—

Glavni ulaz u dom

(Nastavak na str. 2.)

uverenje. Istina iznad svega! I Hus je već dokazao svojim mučeničkom smrću na lomači, da istina mora da prožme sav javni i privatni život. A također i Masarik dokazao je svojim životom i radom — n. pr. u borbi protiv autentičnosti Kraljevodvorskog rukopisa i u Fridjungovom procesu — da ni laž, ni potvaranje nije vredno čoveka ni naroda.

Obzirom na to i ne može da bude drugačije nego da i politička nastojanja moraju da budu osnovana na moralnim načelima. Samo u etici imamo svoj odlučni razlog za demokraciju, koja ne dopušta da bi radili protiv zakona, jer je demokracija protiv nasilja. Ovaj nauk dokazuje, da je Masarik sve od 70 godina unatrag (1876) pa do današnjih dana ostao živo vrlo razumne i poštene politike, koja je za nj znanost, a znanost je u tome, kako mora da se upravlja državom: vlastite osnove i vlastite odredbe moramo stvarati na temelju znanstvenih pravila, koja su već ustaljena. I jer ne upravljamo mrtvom zemljom, već životima, moramo sve što se događa na toj zemlji da pažljivo upoznavamo i proučavamo, da bi tako došli do zrelih osnova i zakona

Ovome i ovakvom svom vodi i učitelju htelo je narodno predstavništvo Čehoslovačke Republike da iskaže trajnu počast i time, što je nameravalo da Masarikov rođendan zakonom proglasi za narodni praznik. Ali Predsednik-Osloboditelj je to sa zahvalnošću otklonio. O toj odluci Masarikovoj izvestio je senat njegov predsednik dr. Soukup, koji je na sednici od 26 februara o. g. rekao: Predsednik-Osloboditelj je i sada ostao ono što je bio za celog svog života. Ništa mu nije mrže od vanjskog sjaja. Pa i u trenutku, kada je stupio na čelo naše države, nije se smatrao nego samo kao službenik svog naroda i čovečanstva. Sa svim svojim životom on nam je bio uzor skromnosti, priprostosti i strogog samouzgoja. Naša stvar je međutim, da s naporom svih sila nastavljamo svoje delo u smeru njegovog duha, da svoje intencije u tome pravcu dovedemo u harmoničan sklad s njegovim intencijama. Njegov rođendan ima da nam bude svetlo, koje će nam ohasjavati put u srećnu budućnost!

Odnos Masarikov prema Sokolstvu je isto tako otvoren i iskren već od tada, kada je još s Tiršem rasprav-

ljao o prvim pojavama sokolske ideje pa do danas kada mu i mi jugoslovenski Sokoli upućujemo prilikom njegovog rođendana svoje bratske čestitke. I još danas kao da čujemo njegov glas iz god. 1932, kada nas je ovaj naš veliki brat primio i pozdravio u Vladislavljevoj dvorani na Hradčanicama rekavši nam: »Braćo i sestre! Sokolstvo će nastojati po svojim tradicijama da odstrani sve pokušaje neslobode, a osobito će nastojati da se brine za pokolenje, koje nadolazi. Jačajte njegovo telesno i duševno zdravlje, navodite ga na plemenitost i na istinoljublje, priučavajte ga na disciplinu, budite mu uzor delotvorne ljubavi prema narodu i državi! Novo pokolenje mora da bude bolje i korisnije, nego je naše starije.«

Iz Masarikovog ogromnog rada, koji je s tolikim naporom izvršio ovaj izvanredni učenjak, državnik i borac za pravo svoga naroda i za ideale svega čovečanstva u najtežim okolnostima i s besprimernom žilavošću, ustrajnošću i požrtvovnošću, iz tog uzornog njegovog života možemo da svi mi izvadimo geslo: Uzdaš se u samog sebe — veruj u svoje delo!

Blaženopochivši Kralj Aleksandar uvelike se je interesovao za ovaj dom i za napredovanje gradnje i davao potpore za njegovo konačno dovršenje. Zato je i Sokolsko društvo Beograd-Matica, da se oduži velikoj ljubavi Velikog Kralja - Mučenika, koju je On gajio prema Sokolstvu, kao i za Njegovu očinsku staranju da se ovaj dom podigne, ovaj svoj monumentalni dom i posvetilo Njegovoj uspomeni, nazivši ga Njegovim imenom.

Svečano otvorenje i osvećenje doma

Sokolski dom Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja u Beogradu otvoren je na najsvetiji način u nedelju 1. o. m. u 9 časova pre podne. Pred novim domom u to vreme bilo je postrojeno jedno odeljenje sokolske konjice s fanfaronom, koja je pozdravljala dolazak zvaničnih predstavnika. Pred samim ulazom doma nalazila se je uprava Sokolskog društva Beograd-Matica na čelu sa svojim starešinom br. dr. Milanom Glavinicom, koji su dočekivali zvanične predstavnike.

Otvaranju ovog doma prisustvovali su najviši predstavnici državne vlasti. U 9 i po časova u veliku svečanu dvoranu doma stupili su Kraljevski namesnici g. dr. Radenko Stanković i g. dr. Ivo Perović i zauzeli počasna mesta. Dalje su otvaranju prisustvovali predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović, s gospodom, ministar socijalne politike i narodnog zdravlja i zastupnik ministra za fizičko vaspitanje naroda g. Dragiša Cvetković, izaslanik Nj. Sv. Patrijarha, arhijerejski namesnik g. Milivoje Petrović, predsednik Senata g. dr. Ljubomir Tomašić, zastupnik ministra vojske i mornarice g. Milorad Petrović, divizijski general i pomoćnik ministra vojske i mornarice, češkoslovački poslanik g. dr. Gira, poljski poslanik g. dr. Dembički, komandant Beograda general g. Vojislav Tomić, predsednik Beogradske opštine g. Vlada Ilić, predsednik Kasacionog suda g. Božidar Katančić, vrhovni rabin g. dr. Alkalaj, bivši ministar g. Dušan Peles, generali g. Ječmenić, V. Maksimović, Ratko Raketić, M. Petrović, Mihejlo Bodi, Milicević, Zupanec, Kukić, kao i druga gospoda oficiri, zatim šef kabineta predsednika vlade g. dr. Jovan Gašić, šef kabineta ministra inostranih poslova g. dr. Dragan Protić, mnogi senatori i narodni poslanici, predstavnici raznih udruženja i korporacija.

U ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije ovom svečanom otvorenju prisustvovala su braća: zamenici starešine Saveza SKJ: Đuro Paunković i dr. Oton Gavrančić s ostalim članovima savezne uprave. Otvaranju doma bio je prisutan i velik broj ostalog prestoničkog Sokolstva.

Svečanost otvaranja doma počela je sokolskom himnom, koju je otpela pevacko društvo »Nikola Tesla«. Posle himne otpočeo je crkveni obred osvećenja, koji je izvršio svećenik g. Vasilije Grujić. Iza čina osvećenja uzeo je reč izaslanik Nj. Svetosti Patrijarha g. Milivoje Petrović, koji je u ime Njegove Svetosti Patrijarha pozdravio ovu sokolsku svečanost sledećim rečima:

»Njegova Svetost Patrijarh žali što je sprečen da prisustvuje ovoj veličkoj svečanoj proslavi, ali mi je naložio da mogu izjaviti, da on smatra sokolsku ideju visokim sveslovenskim ciljem. Neka ova veličanstvena palata bude žarište te ideje, koja sadrži sjajnu vaspitnu moć za službu svome Kralju, svome narodu i svojoj otadžbini. U to ime Njegova Svetost Patrijarh isporučuje vam svoj patrijaršijski blagoslov.«

Nakon toga uzeo je reč domaćin, starešina Sokolskog društva Beograd-Matica, br. dr. Milan Glavinic, koji je između ostalog rekao:

Govor starešine »Matic« br. dra M. Glavinica

»Prve naše misli na ovoj sokolskoj svečanosti idu našem prvom Sokolu, Njegovom Velicanstvu Kralju Petru II i pozivam sve prisutne da kliknemo iz svega srca: »Da živi Njegov Velicanstvo Kralj Petar II! Da živi Njeno Velicanstvo Kraljica Marija! Da živi Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Knez - Namesnik Pavle i ceo Kraljevski Dom!«

Nakon što su se stišale ovacije Nj. Vel. Kralju Petru II i Kraljevskom domu, starešina društva, br. dr. Glavinic, nastavio je svoj govor rekavši:

»God. 1907 ušli smo privremeno, blagodarci opštini beogradskoj, u Sokolanu u osnovnoj školi u Bosanskoj ulici 32 i ostali tu punih 29 godina, sve do januara 1936. Sokolana je bila neugodna i nehigijenska, ali kako nije bilo bolje, morali smo se njome zadovoljiti. Generacije Sokola prolazile su kroz ovu malu i neugodnu sokolanu, spremajući se za borbu i za žrtve za narodnu bolju budućnost. U svima ratovima i u drugim manifestacijama državnog i javnog života članstvo našeg društva, napajano u našoj sokolanskoj sokolskim idealima, uzimalo je vidnog i aktivnog učešća.

»U oktobru 1929 god., kad je Blaženopochivši Viteški Kralj Aleksandar I Ujedinitelj i zvanično utvrdio ime naše države Jugoslavije, položen je kamen temeljac ovom prvom sokolskom

domu u našoj prestonici. Posle ovoga podignuti su sokolski domovi Sokolskog društva Beograd III i Sokolskog društva Beograd IV, a evo posle šest godina raznih teškoća i prepreka uspešni smo da dovršimo i danas osvetimo ovaj prvi reprezentativni i monumentalni sokolski dom u Beogradu.

»Blagodarci usrdnoj pomoći velikog dobrotvora Blaženopochivšeg Kralja Aleksandra I Ujedinitelja Sokolsko društvo Matica došlo je do ovog svog monumentalnog doma. Isto tako Sokolsko društvo Beograd-Matica zahvalno je za ovaj dom Gradskom poglavarstvu opštine grada Beograda, humanom i kulturnom društvu »Vračar«, Ministarstvu fizičkog vaspitanja naroda, Ministarstvu prosvete, Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije, te mnogobrojnim dobrotvorima i utemeljačima, odbor za podizanje doma, a naročito braći Dušanu Cvetkoviću, Đuri Paunkoviću, Momiru Korunoviću, Dragutinu Prici, Milivoju Smiljaniću, dru Janku Olipu, Miodragu Matiću i drugoj braći.

»Za budućnost naroda pored ekonomskog snajenja i širenja, isto je tako važna, čak i važnija i potrebnija i moralna podloga. Na stvaranju i počećavanju ove moralne podloge ima da sarađuje i Sokolstvo svojim telesnim i prosvetno vaspitnim radom. Sokolstvo je svesno, da se narodne mase ne mogu odjednom zagrejeti za novi preporodni život i zato se ono obraća pojedincima da preko njih izgradi i dogradi fizičkim vaspitanjem duhovni i moralni preporod našeg naroda. Sokolstvo teži da razbudi narodnu energiju i narodnu volju i da je unese u stvarni život: ono uči pojedince istrajnosti i energičnom radu.«

Svoj govor brat dr. Glavinic završio je poklicima prvom Sokolu i zaštitniku Sokolstva Njegovom Velicanstvu Kralju Petru II, Njegovom Velicanstvu Kraljici Mariji, Njegovom Kraljevskom Visočanstvu Knezu - Namesniku Pavlu i celom Kraljevskom Domu, što je cele dvorane spontano i oduševljeno prihvatilo.

Govor ministra g. Dragiša Cvetkovića

Zatim je održao govor zastupnik ministra fizičkog vaspitanja, ministar socijalne politike i narodnog zdravlja, g. Dragiša Cvetković, koji je rekao sledeće:

»Gospodo Namesnici, gospodine Predsedniče, braćo i sestre. »Sokolstvo kao takvo obuhvata tri glavna cilja: Jačanje i snajenje tela, podizanje duha i sveslovensku solidarnost.

»Još najstariji narodi u zdravome telu gledali su zdrav duh, a preko zdravog duha moralnu, snažnu i jaku naciju. Narodnu celinu čine pojedinci i ukoliko su pojedinci jači, snažniji, zapojujini zdravim duhom, utoliko je moralna snaga celine jača, čvršća i snažnija.

»Blaženopochivši i Viteški Kralj nasio je u sebi dve velike vrline: viteštvo i osećaj Slovenstva. Sokolstvo, kao inkarnacija viteštva i duha i sveslovenske solidarnosti, bilo je Viteškom Kralju mesto najintimnije saradnje. U njemu je On gledao Svoje ideale, ostvarivao Svoje poglede. Otuda je i tako velika ljubav bila počivšeg Kralja prema Sokolstvu. Iz te prevelike ljubavi nikao je i ovaj dom — dom »Matic«, dom »Kralja Aleksandra«.

»Naš narod u Sokolstvu nije gledao samo jednu vitešku ustanovu, kojoj je glavni cilj fizičko snajenje omladine. Sokolstvo je kod nas imalo jedan širi, jedan veći značaj: duhovno jačanje omladine za velika nacionalna pregučnja i ideale. Takvo je Sokolstvo bilo onda kada smo mi, starije generacije stvarale i podizale Sokolstvo.

»Budućnost jugoslovenskog naroda iziskuje mobilizaciju i prikupljanje svih narodnih sila, koje jedino uslovljavaju moć, snagu i značaj države. Sokolski duh uči, da je moral jedini temelj na kome počiva svaki društveni napredak, sva kultura i civilizacija. Moral, vera i istrajnost u sledovanju, tri su važna faktora u snajenju i podizanju jednoga naroda. Naše narodne pesme, pevajući o junacima i njihovim podvizima, podizale su moral u narodu, podizale duh i bodrile na istrajnost u teškim poduhvatima i borbama za nacionalnu nezavisnost.

»Neka Sokolstvo, u današnjim prilikama, preko zdravog tela i zdravog duha, sprema za budućnost potpune ljude, ljude zdravlja i snage, harmonije duha, duše i tela. Neka se preko Sokolstva stvori jedinstvena narodna volja, da naš narod napreduje i da država bude moćna i silna.

»Ovaj Sokolski dom, »Matica«, iz koje su ponikla sva sokolska društva u Beogradu, neka bude i dalje nosilac onog pravog sokolskog duha, koji je u duši našega naroda već odavno ukorenjen i neka svojim imenom potseća mlade generacije na svog najvećeg dobrotvora, neumrog Kralja Aleksandra I, koji je svojim radom u životu i svojom smrću dao puno dokaza, da je bio zapojujin onim pravim sokolskim duhom: hrabrošću i istrajnošću u svakom radu, koji ide za dobro naroda i države.

»Neka je večna slava Kralju Aleksandru I Ujedinitelju i neka je hvala svima onima koji su pripomogli da se podigne ovaj lepi dom! »Slava Mu!« kliču svi prisutni.)

»Braćo i sestre, kao starom Sokolu i zastupniku ministra za fizičko vaspitanje naroda, osobito mi je mило što sam mogao danas prisustvovati ovoj lepoj sokolskoj manifestaciji. Zdravo!«

Posle govora ministra g. Dragiša Cvetkovića, govorio je br. Dušan Cvetković, general u penziji i predsednik odbora za podizanje ovog doma, koji je izneo istorijat gradnje doma.

Nakon ovog prikaza br. Cvetkovića, tajnik odbora za podizanje doma br. Miodrag Matić pročitao je imena svih utemeljača i dobrotvora ovog doma.

Svečanost otvaranja doma završena je pesmom »Jugoslovenija« od M. Milojevića, koju je otpela pevacko društvo »Nikola Tesla«.

Posle svečanosti svi prisutni razgledali su krasne prostorije ovog zaista reprezentativnog Sokolskog doma.

U 11 časova pre podne, nakon što je bila završena svečanost otvaranja doma, Sokolsko društvo Beograd-Matica održalo je u svom novom domu svoju 54 godišnju skupštinu.

Naveče priredilo Sokolsko društvo Beograd-Matica u svom novom domu prvu veliku svečanu akademiju.

63 milijuna za telesni uzgoj u Poljskoj

Ovih dana izglasala je budžetska komisija poljskog Sejma za svrhe Državnog ureda za telesni uzgoj u novom državnim budžetu iznos od šest milijuna 945.000 zloti, što u našem novcu iznosi oko 63 milijuna dinara. Ovaj će iznos Državni ured za telesno vaspitanje, koji je vrhovna instanca ped koju spada sav telesni uzgoj u Poljskoj, porazdeliti pojedinim institucijama koje se bave telesnim uzgojem.

Zagovarajući taj iznos za ovogodišnji državni budžet, poljski ministar prosvete g. prof. Švienteslavski, pod čiji resor i spada Državni ured za telesni uzgoj, u svome govoru između ostalog rekao je sledeće: »Rad na fizičkom vaspitanju dece i omladine realna je potreba države i društva.«

Ipak javnost kao i štampa nisu zadovoljni s ovom za naše prilike upravo ogromnom dotacijom, već traže da se ova suma u budžetu za telesno vaspitanje poveća na 10 milijuna zloti!

Treba znati da Poljska ima skoro najbolju visoku školu za telesno vaspitanje u celoj Evropi, a pored ove i dva univerziteta s odeljenjima za telesno vaspitanje i obavezno telesno vaspitanje u srednjim školama. Nije trebalo naročito isticati, da Poljska danas ima i krasne stadione, bazene za plivanje kao i mnogobrojna igrališta za razne sportove, pa ipak Poljaci ni izdaleka nisu zadovoljni s prilikama pod kojima se danas kod njih gaji telesno vaspitanje, i zato traže od države da ona ove prilike u interesu nacije poboljša.

Sveslovensko - sokolsko veče u Sarajevu

Sarajevska sokolska društva, zajedno s češkoslovačkom, Ruskom i Poljskom ligom i ruskim Sokolima priredila su 1. februara 1936 god. u prostorijama Oficirskog doma veoma uspešno sveslovensko-sokolsko veče.

Na samoj priredbi bilo je preko 100 narodnih nošnji iz svih krajeva Jugoslavije i Slovenstva.

Braća i sestre bugarski »Junaci« trebali su prisustvovati ovoj manifestaciji Slovenstva, no u zadnji čas dobili smo vest da su bili u tehničkoj nemogućnosti da prisustvuju. Brzojavno i pismeno čestitali su sarajevskim Sokolima ovu priredbu.

Svečana sala bila je okićena veoma ukusno. Pored brojnih slovenskih zastava, bile su mnoge slike znamenitih ljudi svijeta Slovena iz istorije davne i skorajnje. Pored svih slovenskih vlada sadanjih, bili su i svi grbovi slovenskih država. Osim toga prostorije su bile ukrašene mnogim sokolskim gestima, zelenilom i malim slovenskim zastavicama.

Poseta je bila vrlo dobra. Ovu priredbu otvorio je potstarešina matičnog društva brat dr. Bogdan Vidović toplim govorom naglašavajući, da Sokolstvo ovom priredbom želi da manifestuje svoja slovenska osećanja solidarnosti i veliku slovensku Tirševu ideologiju. Govorio je o životu i radu tvorca sveslovenske himne, slovačkog svećenika Samuela Tomašika, čija je pesma »Hej Sloveni« doživela 100 godina, i koja je pratila sve slovenske pokrete.

Sokolska radio-predavanja

Radio stanice Beograd — Zagreb — Ljubljana

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 12 marta predaje brat Josip Bačić, Sušak, o temi: »Sokolska organizacija i njeni propisi!«

dne 14 marta predaje brat Đorđe Mišković, Beograd, o temi: »Prezident Tomaš Garik Masarić« (popodnevno),

Pripreme naših Sokolica za olimpijske igre u Berlinu

Dne 1. o. m. održano je u Ljubljani, u vežboalici Ljubljanskog Sokola, pregledno takmičenje Sokolica, koje se pripravlja za olimpijske igre u Berlinu.

Ovo pregledno takmičenje vodila je načelnica Saveza SKJ s. Elza Skalar, a prisustvovali su mu i I zamenik starešine Saveza SKJ br. E. Gangl te voda takmičenja za olimpijske igre br. dr. Viktor Murnik.

Svega je takmičilo 19 sestara, i to iz župa: Beograd 5, Ljubljana 5, Maribor 2 i Zagreb 6. Članice su takmičile u sledećim granama: u prostim vežbama od dra Murnika (3 sastava), u propisanom i slobodnim vežbama na gredi i razboju te u propisanom i slobodnom skoku preko konja u šir bez hvataljka.

Takmičarke su bile dobro pripremljene, a neke od njih pokazale su i doste teške i lepo sastavljene slobodne vežbe na spravama. Disciplina takmičarki bila je uzorna.

U prostim vežbama najbolje uspehe postigla je s. Lojzka Omota, koja je sva tri sastave prostih vežaba izvela elegantno, a veoma dobre bile su također i sestre: Pustišek, Rupnik, Hribar i Versec.

Na gredi bile su najbolje u propisanoj vežbi sestre: Pustišek i Hribar, a u slobodnoj vežbi sestre: Radivojević, Versec i Hribar. Na razboju u propisanoj vežbi istakle su se sestre: Hri-

bar, Pustišek i Radivojević, a u slobodnoj vežbi sestre: Omota i Versec. U preskocima preko konja trebale sestre da još mnogo vežbaju; samo sestra Hribar izvela je lep premet preko konja, inače videlo se najviše raznoška.

Konačni uspeši od 85 postizivih tačaka su sledeći:

1) Tuša Hribar, Ljubljana, 75,70 tačaka; 2) Maja Versec, Zagreb, 72,50; 3) Dušica Radivojević, Beograd, 70,40; 4) Marta Pustišek, Ljubljana, 68,00; 5) Lidija Rupnik, Ljubljana, 68,20; 6) Angelina Gorupenko, Beograd, 62,45; 7) Dragana Dordević, Beograd, 61,20; 8) Lojzka Omota, Ljubljana, 60,60; 9) Olga Rajković, Beograd, 60,50; 10) Ivka Novokmet, Zagreb, 59,20; 11) Bogdana Karakašević, Zagreb, 55,55; 12) Anka Keržan, Ljubljana, 54,30; 13) Jožica Mervar, Zagreb, 49,80; 14) Gerka Ris, Zagreb, 48,90; 15) Slavica Lukman, Maribor, 44,50; 16) Tonka Šambolčić, Zagreb, 43,35; 17) Vera Kovač, Maribor, 43; 18) Danica Jovančević, Beograd, 39.

Sestre koje nisu postigle barem 55 % svih postizivih tačaka neće više učestvovati u daljnjem takmičenju.

Dne 24 maja o. g. održaće se takmičenje ženskih vrsta Saveza SKJ i ČOS; mesto gde će se ova takmičenja održati određiće se docnije.

demonstracije i manifestacije kroz celo jedno značajno stoleće buđenja slovenskih naroda. U programe su uzeli učešća: Češka obec, ruski Sokoli i liga, Poljska liga, narodni guslar, Član Sokola recitovao je jednu bugarsku pesmu od Hriste Boteva. Moralni i materijalni uspeh je veoma dobar.

Zaključkom zajedničke sednice svih sarajevskih sok. društava rešeno je, da svake godine na dan 4 februara (Štrossmajerov dan) priređuje zajednički sva sar. sokol. društva sveslovensko sokolsko veče, kako bi Sokoli, sem letnjih priredaba — javnog časa, na kome se ogleda tehnički rad i uspeh, priredili i u zimskim mesecima priredbu drugoga stila — i time vaspitali članstvo za sokolsko-jugoslovenski-sveslovenski život, rad i zbliženje slovenskih naroda.

Prvi okružni prosvetni dan u Orlovatu

Prvo prosvetno okružje župe Petrovgrad održalo je prvi okružni prosvetni dan u Orlovatu i to na dan 15 i 16 februara. Slet se sastojao iz triju programskih delova na kojima su bile zastupljene skoro sve grane sokolskog prosvetnog rada. Na ovom prosvetnom danu učestvovalo je 5 jedinica ovog okružja.

Prosvetni dan je otvorio prosvetar mesnog društva br. J. Morošanović, a prisutne goste je pozdravio starešina društva Orlovat br. B. Konjić. Nakon toga otpočeo je program nastupom tamburaškog zbora društva Perlez, koji su lepo otisrali venac narodnih pesama. Za ovim je nastupilo društvo Mužlja s recitacijom, posle čega je društvo Perlez prikazivalo poz. komad »Jazavac pred sudom«. Na kraju je nastupilo mesno društvo s tamburaškim zborom i poz. komadom »Analfabeta«. S ovim bio je završen prvi deo programa.

Popodnevni program u nedelju 16 II 1936 otpočeo je govorom br. B. Koljenšića, okr. prosvetara, koji je u svom govoru izneo sve zadatke koje je

Sokolstvo primilo na sebe, podvlačeći naročito nacionalno poslanstvo Sokolstva. Drugu tačku programa izveo je podmladak mesnog društva komadom »Operacija«. Hor sokolskog društva Botoš otpočeo je skladno karšik nar. pesama posle čega je jedan član recitovao pesmu »Tri hajduka«. Za ovim je društvo Botoš odigralo poz. komad »Poslednja čaša«, koji je vrlo dobro odigran. Na kraju je bio lutkarski prikaz društva Orlovat, koje je davalo igru »Čosa na sletu«.

Večernji program otpočeo je govorom župskog prosvetara br. M. Stanovjevića, koji je izneo zadatke Sokolstva na selu. Za ovim su članovi poz. oteka društva Petrovgrad-matica odigrali poz. komad »Zulumčara«, koji je savršeno uspeo. Nato je hor društva Botoš otpočeo venac narodnih pesama, a članovi istog društva odigrali su poz. komad »Pod starost«. Posle ove tačke pevao je jedan član društva Botoš a nakon toga je nastupio tamburaški zbor Petrovgrad-matica, koji je oduševio prisutne. Kao poslednja tačka ove priredbe bio je poz. komad »Knez Ivo od Semberije«, koji je izvelo mesno društvo Orlovat.

Sve nastupe ocenjivao je naročiti odbor, koji je na kraju objavio rezultat. Prvo mesto osvojilo je društvo Orlovat, drugo društvo Botoš i treće društvo Petrovgrad-matica. Ova društva će dobiti pismenu pohvalnicu, u vidu diplome, dok će ostala dobiti spomenicu.

Iako je broj stanoništva ovog mesta malen, a programske tačke izvedene u tri dela, ipak je dvorana bila premlana da primi sve one, koji su hteli da prisustvuju izvođenju programa. Prisustvo meštana i gostiju iz okolnih sela dokaz je, da je Sokolstvo postalo središte prosvetnog rada u našem selu.

Ovaj prvi prosvetni dan ili prosvetno takmičenje potpuno je uspeo u moralnom pogledu.

Organizacija ove prosvetne utakmice uspevala je u potpunosti, jer je društvo Orlovat, kao domaćin, dalo od sebe sve da bi ova priredba poželjna potpun uspeh.

P. P.

Godišnje skupštine naših jedinica

Skupština Sokolskog društva Skoplje II

Sokolsko društvo Skoplje II — Hanrijevo održalo je svoju treću redovnu godišnju skupštinu u nedelju dne 16. o. m. u svojim prostorijama.

Skupštinu je otvorio tačno u zakazano vreme zamenik starešine brat Bilbil Pavlović, koji je prve svoje reči posvetio svetloj uspomeni Blaženopochivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, a što je skupština popratila s poklicima: Slava Mu! Zatim je br. Pavlović uputio pozdravne reči našem mladom Kralju Nj. Vel. Petru II, što je skupština prihvatila s oduševljenim poklicima Živeo! i Zdravo!

Nadalje su upućeni pozdravni telegrami Savezu SKJ te Sokolskoj župi Skoplje.

Posebice je br. Pavlović pozdravio tada prisutnog izaslanika župe, uvaženog i poštovanog sokolskog radnika brata Velimira Popovića, direktora finansijske direkcije.

Tada se prešlo na dnevni red. Kako je izveštaj o celokupnom radu uprave bio već ranije otispan i razdeljen među članstvo, to se odmah prešlo na diskusiju o tome izveštaju, a koji je bio na koncu od skupštine prihvaćen i odobren, kao također i u njemu izneti predlozi. Nakon što su revizori dali pohvalan izveštaj o poslovanju blagajnika podeljena je dosadašnjoj upravi

razrešnica te se pristupilo biranju nove uprave, u koju su ušla skoro sva dosadnja braća, i to kako sledi: starešina Pavlović Bilbil, zamenik Petrović Đ. Živan, načelnik inž. Pajić M. Vojislav, zamenik Trajković Petar, načelnica Pajić V. Jovanka, zamenica Jovanović R. Jelena, prosvetar-tajnik Jovanović Radovan, blagajnik Talević Vasilije, statističar Stojčević Panče. Članovi uprave: Babkin Evdokim, Diklić B. Ilija, Dimitrijević Siniša, Zdravković Zdravko, Mladenović Milija, Nikolić Branislav, Pantić Obrad, Sajaković Sinadin, inž. Siber St. Dragutin, Tihonravov Aleksandar, Revizori: Milan Marković, Vlada Petrović, Dragi T. Petrović, Dušan Krstić, Sud časti: Radovan Jovanović, Milenko Gajić, Milan D. Stojanović, Poluljahov Timotej, Čirić Milan.

Zatim je uzeo reč izaslanik župe br. Velja Popović i pohvalio rad prošle uprave, rekavši, da je to bio pravi sokolski rad i da ga ta činjenica kao Sokola veoma raduje. On odnosi sa skupštine najlepše utiske.

Na kraju je rekao nekoliko reči i novi starešina društva br. Bilbil Pavlović, koji se zahvalio na izboru i poverenju. Skupština je tada zaključena uz poklike Nj. Vel. Kralju, Jugoslaviji i Sokolstvu.

Glavna skupština Sokol. društva Zagreb IV

Sokolsko društvo Zagreb IV održalo je svoju petu glavnu godišnju skupštinu dne 9 februara t. g. u 10 sati pre podne u svojim prostorijama u Trnju.

Skupštinu je otvorio br. Sirola Metod, pozdravljajući prisutnu braću i izaslanika bratske Sokolske župe Zagreb, br. Mrvoša. Posle pročitane sa- vezne poslanice, koja je bila popraće- na poklicima Nj. Vel. Kralju, podneli su svoje izveštaje tajnik, načelnik i blagajnik o radu i stanju društva u prošloj godini. Izveštaje primila je skupština s odobravanjem. Nakon to- ga izabrana je nova uprava društva, koja je sastavljena ovako: starosta: br. Milić Vladimir; zam. staroste: br. Franjković Josip; načelnik: br. Hotko Stjepan; zamenici nač.: br. Vinković Milan i br. Dvornić Ilija; tajnik: s. Lovrinović Ljubica; prosvetar: br. Švajhler Antonije st.; blagajnik: br. Panjković Pero; gospodar: br. Stup- nišek Rudolf; odbornici: br. Lončar Božo, br. Soltan Josip, br. Hajdin Bran-imir, br. Majerić Josip, s. Švajhler Zlata; zamenici: br. Sabo Josip, br. Vukadin Andrija, br. Trtić Luka, br. Hamin Vladimir, br. Zep Danijel; sud- časti: br. Sirola Metod, br. Romanić Stanko, br. Goljak Franjo; revizioni odbor: br. Knežević Marko, br. Goljak Marko; novinarski izvestio: br. Cia- no Mladić.

Glavna skupština Sokolskog društva Borski Rudnik

U nedelju 2 februara t. g. održana je u dvorani sokolskog doma glavna skupština Sokolskog društva Borski Rudnik u prisustvu župskog delegata br. Drag. Pavlovića, župskog prosveta- ra, i velikog broja članstva.

Skupštinu je otvorio br. Marko Petrović, starešina društva, pozdrav- ljajući članstvo i župskog izaslanika br. Pavlovića.

Br. Drag. Pavlović, župski prosvet- ar i župski delegat, zahvalio se na po- zdravu i pozdravio skupštinu u ime Sokolske župe Niš, pozelevši uspešan rad, a zatim je u lepom govoru pozvao prisutne na ozbilan rad u cilju sokol- ske ideje za Kralja i Otadžbinu.

Zatim se prešlo na dnevni red. Pročitani su izveštaji svih funkci- onera. Izveštaji su bili iscrpni i objek- tivni. Iz njih se može zaključiti, da je u društvu u toku 1935 g. bilo pozitiv- nog rada.

Posle su primljeni izveštaji i data je razrešnica staroj upravi, prešlo se na izbor nove uprave. Izabrana je no- va uprava s br. M. Petrovićem na čelu.

Skupština je tekla od početka do kraja u potpunom redu i dala je vrlo lep utisak. — Sa skupštine su upućeni telegrami: Savezu SKJ i br. župi Niš.

Glavna skupština Sokolskog društva Tresibaba - Rudnik

Sokolsko društvo Tresibaba-Rud- nik (župa Niš) održalo je 9 februara 1936 god. u prostorijama sokolskog doma svoju god. skupštinu.

Skupštinu je prisustvovao i dele- gat župe br. Stojadin Cvetković.

Pozdravljajući prisutne kao i žup- skog delegata br. S. Cvetkovića, skup- štinu je otvorio starešina društva br. Aleksandar Blažek, inžinjer.

Zatim su društveni funkcioneri pročitali svoje izveštaje, koje je skup- ština primila jednoglasno. Iz izveštaja se vidi, da je društvo u prošloj godini radilo besprekorno na polju sokolske ideje.

Posle toga se prešlo na biranje no- ve uprave, pošto je prethodno data razrešnica staroj. Listu nove uprave su uglavnom sačinjavali stari članovi, a ista je primljena aplaudacijom.

Na čelu uprave društva nalazi se br. Aleksandar Blažek, inž. Određen je delegat za župsku skupštinu br. Aleksandar Blažek.

S ovim je skupština zaključena.

Glavna skupština Sokol. čete u Novoj Gradini

Sokolska četa Nova Gradina odr- žala je svoju treću glavnu godišnju skupštinu.

Iz izveštaja pojedinih funkcioner- a čete vidi se, da je rad u četi bio tih, ali obilan i u duhu pravog Sokol- stva, a imao je vidnog uspeha. Četa je tehnički najbolja i u okružnom i župskom natecanju odnela je prven- stvo.

Opšte stanje čete je veoma po- voljno.

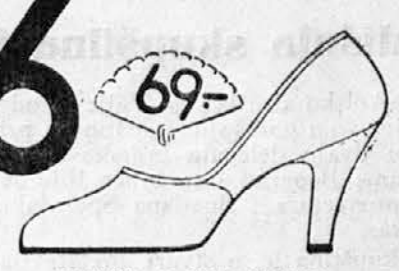
Upravni odbor izabran je jedno- glasno; u mnogom se nije promenio.

Prisutno je bilo celokupno član- stvo i naraštaji, koji vidno napreduju. Svi su odali poštu svome Neumrlom Vodi i prvom našem Sokolu Blagopo- kojnom Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju. Zatim su gromko kli- cali svome ljubljenoj starešini Nj. Vel. Kralju Petru II.

Zaključili smo, da i dalje radimo za započetoj radu za dobro naše Otadžbine, Kralja i Naroda šireći svu- da sokolsku misao i nastojeći da u zdravu telu bude i zdrav duh

Ža ples 1936

SVILENA U SVIM BOJAMA

ELEGANTNA SVILENA CIPELA

SREBRNA ZA SVAKU TOALETU

NOVOST SEZONE — SREBRNA

ELEGANTNA SAMET CIPELA ZA PLES

ELEGANTNA, OD NAJBOLJEG LAKA

Plata

Skupština Sokolske mafice — Sarajevo

Dana 9 februara 1936 g. Sokolsko društvo matica u Sarajevu održalo je glavnu godišnju skupštinu. Prisustvo- vao je veliki broj članstva.

Skupštinu je otvorio starešina dru- štva brat Aleksa Starčević biranim re- čima, pozdravljajući prisutne i revoci- rajući uspomenu bolne marsejske tra- gedije. Nato je pozvao sve prisutne da kliknu: »Živeo Kralj Petar II.«, što cela skupština spontano prihvata.

Tajnički izveštaj podneo je brat A. Balagija. Iz njega se vide svi napori i trud, koje je društvo tokom godine činilo da razvije rad i stekne lepe re- zultate.

Načelnik brat R. Ažman iznosi u svom opširnom izveštaju lepe rezul- tate tehničkog rada sviju kategorija, uspehe na takmičenjima i javnom času. Rad je krenuo znatno u upoređenju s onim iz prošle godine. Naročito se opa- za prirast omladine, koja popunjava sve kategorije i marljivo radi.

Prosvetar sestra R. Vasiljević go- vori u svom izveštaju o prosvetnom radu, koji se u glavnom preneo na sela. Činjeni su veliki napori da se ovaj vrlo važni rad u programu Sokolstva po- digne na dostojnu visinu. Konstatuje slab, skoro nikakav odziv inteligencije — pa i one učlanjene u sokolske re- dove, koja ne oseća potrebu da rade na podizanju naroda kroz Sokolstvo. Sama saradnja u prosvetnom odboru bila je veoma slaba. U samom gradu imao je prosvetni odbor lepog uspeha u raznim priredbama.

Blagajnik brat B. Šiljak podneo je izveštaj o radu tokom godine, koji je bio veoma aktivan. Budžet matice iz- nosi godišnje oko 120.000 Din. Člana- rina je snižena zbog opšteg slabog sta- nja članstva.

Izvestitelj i referent za čete brat R. Grdić iznoseći stanje i rad sokol- skih četa konstatuje, da su mnoge čete priredile javne časove, koji su dobro uspevali. Rad u četama bio bi plod- nij, kada ne bi bilo oskudevanja u pro- storijama, sposobnim ljeđima, naroči- to tehničarima. Sokolska svest prodi- re u sela polako ali sigurno, iako u mno- gim četama nailazi na velike smetnje.

Statističar brat D. Perović izneo je stanje članstva. U matici je kon- cem 1935 g. učlanjeno: 1438 članova, 312 članica, muš. narost. 88, žen. narost. 30, muške dece 100 i ženske dece 106, u svemu 2094 pripadnika. U 13 četa, koje potpadaju matici, učlanjeno je 2165 pripadnika. U 1935 g. bio je dosta dobar prirast članstva.

Pročelnik odbora za gradnju do- ma, brat S. Stanivuković, podneo je opširan izveštaj o stanju fonda za gradnju Sokol. doma. Izveštava, da će se za nekoliko meseci otpočeti s pr- vim radovima oko izgradnje doma, ko- ji podiže kao veći spomenik Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju, Kraljevska banska uprava i Općina sara- jevska. Na bolnu godišnjicu marsejs- kog atentata, 9 oktobra 1935 g., polo-

žen je temelj veličanstvenom domu, u čije temelje pored povelje uzidana je zemlja s Oplenca, gde počivaju najveći sinovi naše nacije. Izveštaj brata Sta- nivukovića primljen je s velikim odu- ševljenjem. Sokolstvo Sarajeva, koje je negda igralo vidnu ulogu u narodnom životu i borbi za slobodu, tako će us- koro dobiti svoj sokolski hram, koji će biti »kovnica rada i vrlina«, kako dirljivo reče starešina župe, brat dr. V. Besarović, prilikom polaganja ka- mena temelja domu.

Nadzorni odbor podneo je svoj izveštaj.

Svi izveštaji primljeni su s odo- bravanjem.

Starešina župe brat dr. V. Besaro- vić, pozdravio je skupštinu ispred žu- pe, čestitao na uspešnom radu i po- zvao članstvo, prisutno i ono koje nije prisustvovalo, na velike sokolske du- žnosti, pregaranja, koje očekuju Sokol- stvo u radu opštem i onom, kome se svesno članstvo s lučom poštenja, po- žrtvovanja, prosvete mora žrtvovati za velike sokolske ideale, za veliki ama- net Kralja Mučenika i za veliki narodni preporod, koji se očekuje jedino od Sokolstva.

Glavna skupština Sokolskog društva Slovenjgradec

Glavna skupština Sokolskega dru- štva Slovenjgradec se je vršila dne 8. februara u Sokolskom domu. Po po- zdravu in konstatiranju sklepčnosti je otvoril skupštinu br. starosta dr. V. Zeleznikar, na kar je br. tajnik V. Ci- lenšek prečital poslanicu SSKJ. Za ove- rovatelja zapisnika lanske skupšćine sta bila izvoljena brata I. Kavs in V. Šume, ki sta zapisnik overovila.

Nato je podal svoje poročilo brat starosta, ki je omenil zlasti razne ne- dostatke, ki so v pretečenem letu ovi- rali smotreno društveno delo, zlasti, kar se tiče telovadbe. V prihodnem letu mora biti delo intenzivnejše.

Po poročilu br. staroste so podali svoja poročila društveni funkcionarji. Poročali so: br. V. Cilensšek kot tajnik, br. J. Kramar za odsotnega blagajnika br. J. Gorečana, br. A. Debelak ml., kot načelnik, ki je izčrpno poročal o vseh ovirah, ki so se stavile nasproti delu v telovadnici. Obširno poročilo je podal o prosvetnem delu v društvu preds. PO br. F. Sentjere, ki je poročal nato tudi kot predsednik obrambnega odseka. Za dram. odsek je poročal br. M. Šmid, za lutk. odsek pa preds. br. S. Mrovlje. Zelo zanimivo je bilo po- ročilo gradbenega odseka, ki ga je po- dal preds. br. Ivan Rojnik, V l. 1935. nam je, razven par malenkosti, ki pa bodo izvršene takoj pomladi, uspelo dograditi Sokolski dom, ki se bo z naj- višjim dovoljenjem imenoval »Sokolski

Zatim se prešlo na izbor uprave.

Za starešinu izabran je ponovno brat Aleksa Starčević; I zamenik brat dr. Bogdan Vidović; II zamenik brat Ignac Hengstler; načelnik brat Milutin Zekavčić, zamenici Bogomir Ružička i Rudolf Ažman; načelnica sestra Je- lena Doprda, a zamenice: Nata Voj- nović i Milena Bogdanović; tajnik brat Milorad Kovačević i Stjepo Ivanišević; prosvetar brat Božidar Grdić, statisti- čar brat Dušan Perović; blagajnik brat Boško Šiljak; referent za čete brat Rad- milo Grdić i pročelnik za gradnju so- kolskog doma brat Simo Stanivuković. Članovi uprave: br. ing. Veljko Besa- rović, Uroš Čović, Oskar Lavrač, sestra Rada Vasiljević, br. Alojz Skopal, Miško Venzler, Mitar Čeremidžić, Jo- sip Dušek st., Bogdan Kapor, Stjepan Zambal, dr. Sinan Mušanović, Bogdan Princip, Josip Dušek ml., Grujo Tadić, Branko Lukić, Valter Tvrdi, Janković Milivoj, Dobrolo Mazić i Jovan Ilić.

U nadzorni odbor: Rihard Štefani, Savo Savić, Dušan Kostić, Kojo Cur- čić i Stevo Pravica; zamenici: br. Su- vajdžić, Raos Nikola, Vasiljević Savo i Prnjatović Risto. Sud časti: brata dr. Branko Sunajković, dr. Milan Jojkić, dr. Bogdan Vidović, Aleksa Starčević i Uroš Čović.

podnač. s. M. Veldinova, II. podnač. s. M. Fričeva, preds. P. O. br. Sentjere F., preds. O. O. isti, tajnik br. V. Ci- lensšek, njegov nam. br. A. Jenko, bla- gajnik br. J. Gorečan, njegov namest- nik in obenem knjigovodja br. J. Kra- mar, statističar br. V. Canjko, gospo- dar br. I. Serajnik, arhivar br. R. Iglar, društveni zdravnik br. dr. M. Pohar, za dram. ods. br. I. Kavs, za lutk. ods. br. S. Mrovlje, za prireditveni odsek br. K. Rajnik, odborniki bratje: Debe- lak A. st., M. Grmovšek, dr. F. Hra- sovec, Šume V.; v revizijski odbor: bratje A. Brence, M. Fettich, M. Fer- ber, F. Kuhar, H. Prelovec, M. Šmid, L. Vaupot ml.; v razsodiše: bratje dr. F. Hrašovec, dr. M. Potočnik, dr. J. Šmid, J. Šmid in dr. H. Schreiner.

Po volitvi se je starosta br. dr. V. Zeleznikar v svojem in imenu novo imenovanega odbora zahvalil članstvu za zaupanje, pozival na složno delo v prid društva, zlasti na složno delo, ki nas čaka o priliki otvoritve našega Sokolskega doma ter zaključil občni zbor z klikom na našega najvišjega Sokola, Nj. Vel. Kralja Petra II.

Glavna skupština Sokol. društva u Orebičima

U nedelju 16 febr. održalo je So- kolsko društvo u Orebičima svoju re- dovnu godišnju glavnu skupštinu u dvorani čitaonice »Sloga«. Zamenik starešine br. S. Franasović otvorio je skupštinu i potom pozvao redom čla- nove uprave, da podnesu svoja iz- vešća. Posle pročitanih izvešća, koja su primljena s odobravanjem, konsta- tovalo se, da je društveni rad manje intenzivan s razloga što društvo nema podesno lice za horovodu, prosvetara, koja smo lica nalazili u redovima na- stavnika građanske škole, a ova je sa- da ukinuta. Zaključni godišnji računi bili su odobreni, kao i predračun pre- ložen od uprave za 1936 god., koji je za polovicu manji od prošlog.

Birana je nova uprava, koja je ovako sastavljena: starešina pom. kap. Grgo Bogić, zamenik dr. Mirko Vrsal- lović, tajnik M. S. Vekarić, blagajnik I. Stuk, načelnik Mato Furlan, načel- nica Nada Fatori, prosvetar AL. Pa- tić, statističar Jakov Šain, gospodar Pero Bonković, lekar dr. A. Kovačević; zamenici i odbornici: Lada Frana- sović, Mladen Veža, Kazo Koščina, Stjepan Šimunić, Niko Piantanida, Pa- vao Ivanišević, Pavao Marinović i Po- pović Simo, a za revizore Ljubo Mate- ljan, Ivo Soletić. Časni sud: dr. Milj. Franasović, Stj. Franasović i Andrija Carić.

Društveni tajnik održao je zatim predavanje: Sokolska ideja i njen od- nos prema politici, dokazuju, da ne- ma toga čistog Srba, Hrvata i Slo- venaca, koji je protiv te ideje. Skup- ština je završena klicanjem Nj. Vel. Kralju.

ROSIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • BEOGRAD

Godišnja skupština Sokol. društva Valjevo

Sokolsko društvo u Valjevu održalo je svoju godišnju skupštinu u prisustvu dvaju delegata bratske Sokolske župe Beograd i to braće Ilije Jelića, prosvetara i Bogdana Spornjaka, tajnika.

Skupština je, u stvari, predstavljala jednu svečanost na kojoj je iznet celokupan pregled plodnog prošlogodišnjeg rada i dat još svečaniji zavet, da će se rad u tom pravcu nastaviti.

Sokolsko društvo u Valjevu osnovano je pre 30 godina. U tom dugom vremenskom periodu radilo se s promenljivom srećom, završavale se godišnje skupštine, zaključivali se godišnji radovi, s uspehom i neuspehom, bilo je veselih dana, a bilo je i razočaranja. U početku prošle godine, posle 29 godina sokolskog rada, stanje u društvu bilo je ispod svake kritike: dugovi, nemanje tehničkog vodstva i prekid tehničkog rada od 9 meseci — nije imalo gde da se vežba.

Iz tajničkog izveštaja vidi se, da je ovo društvo prošle godine podiglo svoju vežbaonicu, koja je stajala preko 30.000 Din, da se razdužilo, da je stvorilo prednjači zbor. Uspelo se je da društvo prvi put za ovih 30 godina dobije sopstven krov nad glavom. Tehnički rad je bio u punom jeku 8 meseci, a prosvetni rad nije izostajao. Društvo je uspešno dobio novog načelnika, u koga polaže punu nadu. Društvo je postalo sedište VII okružja Sokolske župe Beograd i kao takvo održalo, posle tri meseca tehničkog rada, uspešno slet u junu 1935 godine.

Posle ovakvih izveštaja, koji su pokazali snažni napredak društva u prošlogodišnjem radu, izjave delegata župe brata Jelića »da se ovakvim radom može biti više nego zadovoljno«, staraj upravi dati je jednoglasno razrešnica i izabrana nova, u glavnom, opet ista. Za starostu je ponovo izabran brat Ljubo Novaković, koji je posle izbora zahvalio skupštini na poverenju i izneo plan rada za ovu godinu.

Brat starosta je izneo, da će se ove godine naša sokolana, koja je (i ako prilično velika) postala nešto tesna, i

ne bi mogla da primi sve Sokolice i Sokolice, kojih će ove godine biti bar nekoliko puta više, proširiti i tako za čitave desetine godina ubuduće rešiti pitanje sokolskog doma u Valjevu. Izneo je zatim, nadajući se u osveđeno prijatelja i zaštitnika našeg, brata Svetozara Godevca, industrijalca iz Beograda, da će se u kratko vreme lepršati njegova sokolska zastava nad vrednom sokolskom omladinom. I tada svi uslovi, koji omogućuju uspešan rad sokolskog društva, u ovom гнезду starih Sokolova i vitezova — Bircanina i Nenadovića, biće ispunjeni i naše društvo će u zajednici s ostalim bratskim društvima i četama Saveza Sokolova Kraljevine Jugoslavije, uzdignute glave snažno i neodoljivo jezdit k slovenskim — sokolskim idealima.

Na kraju skupštine dato je odobrenje upravi da može nabaviti sokolsku muziku, koja će svojim jedrim zvucima uskoro uveličati proslavu tridesetogodišnjice ovog društva.

Na ovoj skupštini izabrana je ova uprava: starosta Ljubo Novaković, zamenici Marko Babić i Jevrem Nenadović; tajnik Juraj Tomljanović; blagajnik Pavle Krstić; prosvetar Miličević Mandić i članovi: Nikola Hranjčić, Zora Vasiljević, Juraj Zamečnik i Zarko Ilić; načelnik Vasa Borišev, zamenici Radivoj Milovanović i Josip Bourek; zamenice načelnice: Ogorelec Danica i Mica Dragičević; članovi uprave: dr. Vlada Popović, Jovan Gospić, Vojislav Gajić, Jovan Berni, Viktor Drusan, Zdravko Spasojević, Zorka Blagojević, Josip Lončarić, Ante Dujmušić, Vinš Bohuslav i Karl Mikšer, zamenici: Petar Tadić, Mladen Tomić, Ogorelec Vilim, dr. Ruža Stanković, Anđelko Mihajlović, Radojčić Anđelka, Milka Radukić, Milena Tadić, Sava Marić i Valjko Petrović; revizijski odbor: Živorad Dimitrijević, Budimir Zeljčić i Milenko Čančarević, zamenici: Milič-Milošević, Jovan Vasić i Čeda Živanović; sud časti: Dragomir Vuković, Steva Obradović, Dragoljub Slavković, Dragutin Gogić i dr. Avgust Kolarić, zamenici: Miodrag Žižović, Kazimir Poje i Vlada Nedeljković. N. H.

Glavna skupština Sokol. društva Tompojevci

Ovdašnje Sokolsko društvo održalo je dne 9 febr. svoju redovnu glavnu skupštinu na kojoj je kao zamenik izaslanika župe prisustvovao brat Albin Inkret, tajnik Sokolskog društva Borovo, s još tri brata istoga društva.

Odziv na skupštinu od strane članstva pokazao se i ovog puta vrlo dobar, jer su prisustvovali četiri petine sveg članstva. Brat staršina Grge Petričević pri otvaranju glavne skupštine srdačno pozdravlja brata Inkreta, kao delegata župe, a potom u kratkim rečima iznaša prisutnoj braći teške prilike, koje je ovo društvo imalo u minulim godinama, ali i koje je s velikim mirom i taktičnošću prebrodilo. Moli braću da sokolsku ideju duboko usade u svoja srca i nepokolebljivo ustraju do kraja. Zatim predaje reč ostalim funkcionerima, koji u svojim referatima opširno iznašaju rad ovoga društva u minulim godinama. Naravno je pobudio pažnju izveštaj brata načelnika Mitiše Petričevića, koji ističe rad i uspeh ovoga društva, kao i smetnje koje ometaju pravilan i uspešan rad, te polaže veliku nadu u budućnost.

Nakon što su se izdali izveštaji svih funkcionera, koji su bez razlike bili jedan iskren i pozitivan rad svakog pojedinog, prešlo se na izbor nove uprave, koja je uz male izmene ostala nepromenjena.

Pri završetku skupštine izaslanik župe brat Inkret pozdravlja svu prisutnu braću, izražavajući naročito pohvalu funkcionerima na njihovom radu, koji se jasno pokazuje iz njihovih izveštaja. Uveren je u veliki napredak ovoga društva i poziva prisutne da ne klone duhom, svesni velikih zadataka, koje Sokolstvo ima još da provede, a koji zahtevaju očelice i jake rodoljube i kulturne radnike.

Time je ova skupština bila zaključena. Fr. D. Š.

Glavna skupština Sokol. društva Št. Ilj u Slov. goricah

V nedelju 16. februara je zborovala na skrajnjem severu meji glavna skupština Sokolskega društva Št. Ilj u Slov. goricah, katere se je udeležil poleg agilnega članstva odposlanec župni tajnik br. Dojčinović.

Skupščino je otvoril društveni starosta br. dr. Bačar, ki je po komemoraciji pok. kralja Aleksandra I. Ujedinitelja in po poklonitvi prvemu starešini SKJ Nj. Vel. kralju Petru II. omenjal v svojem nadaljnjem govoru težave, s katerimi se je moralo društvo boriti tekom minulega leta. Nevoljne gnotne in politične razmere so učinkovale, da so se kljub pridobitvam zemljišča, granitnega podstavka, gramozu, nekaj stavbnega lesa in denarja morali vendar glavni društveni načrti, kakor zgraditev Sokolskega doma, let-

nega telovadišča in postavitev Maistrovega spomenika, odložiti na boljše čase. Omenil je premetstev starost in dveh članic, razrešitev službe brata tajnika in gonjo za odtujitev zemljišča, ki si ga je društvo s trudom pridobilo v svrhu zgraditve Sok. doma in letnega telovadišča. Pozval je člane, da kljub tem težkim udarcem, ki jih v zadnjem času doživlja Sokolstvo Kr. Jugoslavije, ohrani Trisevo sokolsko idejo čisto, da veruje v sokolsko moč in lepoto, ki oplemenjuje in budi telo in dušo, in da goji nacionalno čuvstvo, narodno zavednost in narodni ponos, ki je pogoj narodne in državne samobitnosti.

Nato je župni odposlanec br. Dojčinović s svojimi kritičnimi besedami ocenil delovanje društva v prošlem letu in pozval članstvo, da dela v duhu stare in preizkušene sokolske ideje in da kljub sedanjim težkim časom vzdrži in varuje svojo zgodovinsko postojanko na severni državni meji.

Starosta je zaključil skupščino s pozivom k složenemu delu vseh članov, da širijo sokolsko misel med narodom ob severni meji, da postanejo vzgled prebivalstvu s svojim delom in obnašanjem in da s snujejo dalje v duhu pokojnega kralja Aleksandra I. in ne pozabijo njegovih zadnjih besed: Čuvajmo Jugoslavijo!

Pri volitvah je poverila skupščina svoje zaupanje zopet stari upravi.

Godišnja skupština Sokolskog društva Daruvar

U nedelju 16. februara održalo je Sokolsko društvo u Daruvaru svoju glavnu godišnju skupštinu. Kao delegati župe Bjelovar bili su prisutni: starešina župe br. dr. Mihajlo Vukobratović, načelnik župe br. Nikola Tata- lović, tajnik br. Rotkvić, prosvetar br. dr. Vaso Tatalović i br. Nofjeld, referent za čete. Iza otvorenja skupštine po br. starešini Vladimiru Goldu, pročitana je poslanica SKJ, a posle toga dali su svi funkcioneri iscrpive izveštaje o radu u 1935 god., koji su jednoglasno primljeni od skupštine. Naročito se iz izveštaja br. blagajnika Patika zapaža lep uspeh uprave društva u sakupljanju sredstava za gradnju sokolskog doma u Daruvaru, kao spomenik blagopok. Kralju Aleksandru I Ujedinitelju. Posle davanja razrešnice funkcionerima stare uprave birana je nova. Kandidacioni odbor predložio je skupštini za starešinu br. Golda Vladimira, dosadanjeg starešinu, načelnika br. Dušana Momčilovića, dugogodišnjeg načelnika našeg društva, načelnicu sestru Lidušku Knitlovu, tajnika br. Hlavačka Ladislava, za blagajnika braću Pripić Đuru i Patika Leona, zatim ostale funkcionere i članove uprave, koji su od cele skupštine jednoglasno primljeni. Posle izbora uprave održao je br. dr. Vukobratović vrlo temperamentan sokolski govor,

koji je učinio veliki utisak na sve prisutne. Iza toga se br. Gold Vladimir zahvalio prisutnom članstvu na poverenju i izrazio, da će ovoj upravi biti najviši cilj sakupljanje sredstava za sokolski dom, koji traži celokupno članstvo i koji u glavnome koči slobodan tehnički i prosvetni rad društva, pa tako ne može da se daje ono što bi se moglo dati.

Posle skupštine delegati župe održali su konferenciju s predstavnicima sokolskih jedinica daruvarskog okružja iz ovih mesta: Uljanika, Miokovićeva, Končanice, Bičele, Doljana, Batinjana, Trojeglave, Imsoveca i Vel. Bataja.

Glavna skupština Sokolskog društva Pakrac

Sokolsko društvo Pakrac održalo je svoju redovnu skupštinu 9 februara o. g. u prostorijama svoga doma. Skupštini je prisustvovao izaslanik bratske župe brat Cedimir Mileusnić, župski tajnik.

Skupštinu je otvorio starešina društva brat D. Rehak, podužim pozdravim govorom. Nadalje je pročitana poslanica bratskog Saveza, a posle su podneti izveštaji svih funkcionera. Iz tih izveštaja se jasno razabire društveni rad, naročito iz izveštaja tajnika.

Skupština je primila izveštaje jednoglasno, a podnosiocem toplo pozdravila. Nakon kratkog raspravljanja o sastavu nove uprave, a po saslušanju toplih i razboritih reči brata župskog izaslanika jednoglasno je izabrana ova uprava: starešina br. Pero Cvijanović, zamenik br. Dragan Hosek, tajnik br. Apolinarije Magovac, prosvetar brat Dragutin Rehak, blagajnik br. Miloš Diklić, načelnik br. Vlado Sudar, zamenik br. Ilija Šurkalović, načelnica Smilja Sagrak, zamenica s. Dušana Popara. Pored toga izabrani su i ostali članovi uprave, revizionog odbora i suda časti.

Nova uprava je aklamacijom sastavljena i burno pozdravljena. Novopredloženi starešina zahvaljuje se na poverenju, te moli članstvo za saradnju, da bi se ove godine, kada pada tridesetogodišnjica našeg sokolskog društva, mogao savladati i inače obilan posao u našem Sokolu.

Govor novoga starešine pažljivo je saslušan, pa je posle još obavljenih nekih formalnosti skupština završena.

Istoga dana pre podne održan je zbor društvenih prosvetara i načelnika pod predsedanjem okružnog prosvetara brata A. Magovca.

Zboru su prisustvovali s malim izuzetkom svi delegati našeg okružja. Isto tako prisustvovao je i naš omiljeni brat Mileusnić, koji nas je i ovde sa svojim taktičkim izlaganjem mnogo potpomogao. Takovih Sokola trebamo da obilaze naše sokolske jedinice, pa će naše Sokolstvo bolje i lepše cvasti, a svakako sigurnijim korakom stupati napred.

Na zboru pored važnih pitanja, koja zasedaju u naše okružje, koja su u tačine pretresana i objašnjavana naročito našoj braći sa sela, izabrani su za okružnog prosvetara ponovno brat Apolinarije Magovac, a za okružnog načelnika brat Dragutin Rehak.

Posle obavljenih dužnosti u Pakracu brat Mileusnić s braćom tajnikom i referentom za sokolske čete obišli su obližnje društvo Lipik, koje je istoga dana imalo svoju godišnju skupštinu a kojoj delegat župski nije mogao da prisustvuje. Tom prilikom održan je sastanak s tamošnjim starešinom bratom dr. J. Snajderom te tajnikom bratom F. Medvedićem. Pretresana su razna pitanja, koja su od opšteg značaja za naše Sokolstvo. I ovom prilikom dao je brat Mileusnić obilne upute za dalji rad i napredak društva. A. G.

Gradnja Sokolskog doma u Mandalini

Sokolsko društvo Mandalina u februaru o. g. završilo je prvi deo svog ogromnog poduzeća: gradnje sokolskog doma. Na 24. januara 1935 doidan je sokolski dom u Mandalini, a 10. februara završeno je njegovo pokrivanje. Dom se sastoji od zemljišta i prizemlja. Uzemlje ima ove prostorije: čitaonicu, sobu za upravu, knjižnicu, svlačionicu u tuševima, stan za čuvara i zahode. U prizemlju su: ulaz, predvorje, soba za sprave, dvorana (18 × 8.20) i pozornica (7 × 8.20 m). Ispod pozornice moći će se urediti jedan mali stan. U današnjem stanju dom Sokolskog društva Mandalina vredi 200.000 dinara, a njegovo zemljište 50.000 Din. Dom nije dovršen, ali radnje su obustavljene, jer je društvo potrošilo sva novčana sredstva. Ono je isplatilo sav nabavljeni građevni materijal.

Pogodba za gradnju doma uređena je tako, da poduzetnik dava radnu snagu, alate i pomoćna sredstva, a društvo građevni materijal. Ova je pogodba vredila samo za zidanje i pokrivanje doma. Za buduće radnje društvo nije vezano ni s kim. A imaju se u domu još izraditi: prozori, vrata, pregrađivanje i obložnja zidova, koji su građeni u betonu.

Sokolsko društvo Mandalina ima krasan dom na najlepšem položaju u mestu. On je na diku društvu, Mandalini i Sokolstvu. Ali dom ne može ostati ovako nedovršen. Trebalo bi za sada provesti barem uređenje ulaza, dvorane i pozornice, te napraviti prozore i vrata. Bila bi grehota, da ovako lepa i prostrana zgrada leži neupotrebljena, a kapital od 250.000 Din neiskorišćen, te da društvo uza svoj dom nema gde vežbati, držati zabave, pretstave, akademije i sav drugi uzgojno-prosvetni rad, koji je baš u današnjim prilikama ovamo, na Primorju, toliko potrebit.

Nadamo se, da će odlučujući, a u prvom redu br. Savez, sve ovo uzeti u obzir i udeliti nam ostatak od određene pomoći, a da će ovaj pothvat i javnost podupreti.

Naši pokojnici

V spomin brata Antona Hrena

»Življenje, dokler se razvija v soncu pravice, dobrote in napredka, je neranjivo kakor sončni žarek.«

Miroslav Tyrš.

Dne 2. februara 1936. je umrl eden najzaslužnejših sokolskih buditeljev naše severne meje brat Anton Hren, šolski upravitelj v Studencih pri Mariboru. Mnogo prezgodaj — star komaj 56 let — je omagal sredi svojega plodonosnega dela kot učitelja, narodni in kulturni delavec, vnet zadržni bojevnik, posebno pa kot zaveden Sokol naše predvojne generacije.

Rodom iz Kampilja na Dolenjskem je kot mlad učitelj v Ljubljani, Središču, Stopercu in na Muti ob začetku 20. stoletja krenko posegel v narodnostne boje, ki so divjali zlasti v Dravski dolini. Nad 10 let je krepko branil eno najtežjih postojank ožročenega severa: CMD šola na Muti. Zaradi svojega predvojnega narodnostnega dela je bil za časa vojne kruto preganjan: vrli so ga v zapor na ljubljanskem gradu, pozneje je bil poslan kot voznik na fronto, k sreči pa se je še rešil najhujšega. Zarje Vidove je pričakal v Dravski dolini in je bil ob osvobođenju tudi član Narodnega sveta v Mariboru. Prvo leto po prevratu ga je šolska oblast postavila na težavno mesto šolskega upravitelja v Studencih pri Mariboru, kjer je 17 let z vzornim delom dvigal narodno zavest širših narodnih plasti, ki so ga vzljubile tako, da je v proletarski občini postal častni občan.

Br. Anton Hren je bil moč zatega srca, bistrega duha, kremenitega značaja, železne volje in mravljinne pridnosti. Vse njegovo življenje je bila odprta knjiga, polna dokazov njegovih sposobnosti, energije, smotrenosti in — doslednosti.

Dva dni je ležal na mrtvaškem odru v studentskem Sokolskem domu — brez vencev in cvetja — med častnimi stražarji brati Sokoli. »Ne časti, ne slave!« je bilo njegovo geslo še na smrtni postelji. Kljub Hrenovi zadnji želji se je njegova zadnja pot spreminila v nepozaben trijumf sokolskega bratstva. Odkar je umrl junaški general Maister, Maribor takega pogreba ni videl!

Malokdo je tako temeljito dodelal smisel, pomen in dalekosežnost sokolske misli kakor pokojni brat Anton Hren. Kot ustanovitelj studentskega sokolskega društva mu je starostoval vseh 17 let. Kot narodnjak z velikim socialnim razgledom je ubral v težavnih krajevnih razmerah (delavski predmestje) pota nacionalne realnosti, ki ima svoje osnove v prijateljskih odnosih do ponižanih in teptanih, ne pa v sovraštvu do vseh narodno zapeljanih in raznarodovanih domaćinov. Odklanjal je nacionalizem, ki terorizira in kriči po ulicah! Kot Sokol, narodni in kulturni delavec je uveljavljal v Tyrševem duhu »pravico in dobrotu«, da je dosegel kar najpovolnejše uspehe. »Bodimo prijatelji ljudstva, pridobivajmo ga s svojim delom, pomagajmo mladini, da se bo krepila in zrasla v krepak in zdrav rod! Dajmo ljudem zaupanje v svetlejšo bodočnost! Ne sejmo sovraštva, da ne bomo želi prokletstva!« Večkrat je izgovoril to svojo besedo, vdihnil ji je življenje, uveljavil je svoje nazore in — zmagal na svojem položaju! Saj ste dandanes studentska sokolska družina 300 pripadnikov, pretežno delavskega stanu! To je uspeh vztrajnega dolgoletnega dela s točno začrtanim smotrom. Stari buditeljski ideji »rodoljublja« je znal br. Hren dati globljo sokolsko vsebino, ki spaja narodno vstajenje s podvigom širših narodnih plasti, katere dandanes iščejo skoraj zaman resnice in pravice... V tem pravcu je delal in organiziral, govoril in pisal, vzgajal in vodil k bratski skupnosti in ljubezni.

Odkod je črpal to voljo in moč za pravi sokolskimi uspehi? Kaj ga je držalo pri delu, da je vztrajal kljub življenjskim udarcem in da je bratski ljubil Sokolstvo?

Bila je to vera v človeka, vera v delo, vera v narod in v pravičnost sveta!

Tako življenje je neranjivo, kakor sončni žarek, nam pravi naš nesmrtni Tyrš.

V težkih razmerah, ko so nam potrebne močne osebnosti, trdno usmerjene in neomahljive, vsidrane v nacionalni prevdarnosti in socialni pravičnosti, nas je zapustil vzornik br. Anton Hren.

Tolaži nas zavest, da je njegovo življenjsko delo bilo kronano z uspehi z zavirljivimi uspehi na težavnem terenu.

Njegovo truplo se je sesulo v pepel, toda br. Anton Hren — prvi stari rosta studentskega Sokola ne bo nikol pozabljen.

Čast njegovemu spominu!

— c.

† Jelisaveta Koljivralić, odbornica Sokol. društva u Batajnici

Uz učešće celokupnog građanstva Sokola, ostalih mesnih korporacija i poštovaalca iz okoline, sahranjeni su 17 febr. posmrtni ostaci s. Jelisavete supruge br. Rista Koljivralića, industrijalca i starešine Sokolskog društva Batajnica. Kosa sudbine nemilosrdno je presekla život jedne plemenite i čiste Jugoslovenke, zaslužne i nacionalne radnice, nežne majke i uzorne suptuge.

Preko porodice, koju je neizmerno volela, pokojnica je svoje vrline blagotvorno prenosila na društvo i sredinu gde je ostavila neizbrisive uspomene. Kao takva, uzimala je vidnog učešća u svima prosvetno - kulturnim i nacionalnim delanjima. Kao član upravnog odbora Sokolskog društva Batajnica pokazivala je intenzivnu ljubav, plemenitost i agilitnost prema Sokolstvu, materinsku ljubav i darežljivost prema nejakim i siromašnim.

Smrću pokojnice, porodica gubila uzornu suprugu i majku, a naše Sokolsko društvo uzornu radnicu jednog idealnog sokolskog pobornika i funkcionera.

U Vrdniku je živio br. Franjo Benedikt

Nne 12 februara poginuo je nesrećnim slučajem na poslu brat Franjo Benedikt, rudarski predradnik i dugogodišnji član upravnog odbora Sokolskog društva Vrdnik. Br. Benedikt je bio radin i predan Sokolu, koji je u svome krugu širio i učvršćivao sokolsku ideju.

Njegovom smrću gubi Sokolsko društvo Vrdnik, jednoga vrednog i za služnog člana.

Neka mu je slava i pomen!

Velika deputacija kmetov pri ministru radi »Bate«

Casniška poročila o protestnih zborih proti »Bati« in zahtevu čevljarjev, da se prepove prodaja »Batinih« opankov so bila vzrok, da so se tudi kmetje začeli brigati za to stvar. Seveda, s čisto drugačnega gledišča. Te dni je prišla deputacija 29 kmetovalcev iz sreza Bijeljina in Zvornik pod vodstvom narodnega poslanca g. Ljube Pantića leknarnarja iz Bijeljine, ter obiskala vse ministre in tudi ministrskega predsednika.

Deputacija je ministrom predložila svoj težak položaj in siromaštvo v katerem živi naš kmet zaradi pada cen njihovih pridelkov in zaradi nerazmerja cen industrijskih proizvodov. Prosili so vse ministre, če že ne morejo pomagati s tem, da se povišajo cene njihovih pridelkov in živini, da vsaj omogočijo, da se zamorejo za sebe in svoje družine preskrbeti s cenejimi industrijskimi izdelki in splah blagom, ki ga kupujejo v mestu. Na vsak način pa, da preprečijo podražitev takega blaga in izdelkov z običajskimi trošarinami in podobno.

Predstavka narodnih poslancev za »Bate«

Povodom kampanje, ki se sistematično vodi proti Bati, je posetila skupina narodnih poslancev 25 po številu iz raznih političnih strank, većinom kmetovalci, ministra trgovine in industrije g. dr. Milana Vrbanića, ter mu predala predstavko. V predstavi in v osebnem razgovoru so poslanci podražili, da se je treba Bati zahvaliti, da je velik del naroda danes obut, ki je sicer prej hodil bos. Bata je nižal cene obutvi za 50—70% in je njegov glavni konzument predvsem kmetovalec, kateremu je omogočil, da za 29 Din kupi par dobrih gumastih opankov. Poslanci so poudarili, da v naši državi se danes milijoni hodijo bosi in nedovoljno obuti, ter so zahtevali od ministra, da tudi s temi računa in ne dovoli nikakšne omejitve »Bati« ali podražitev njegovega blaga z običajskimi trošarinami kot najbolj nepravičnim načinom davka.

Glavna skupština Sokolskog društva Ključ

Jedna godina uspešnog sokolskog rada

Sokolsko društvo Ključ održalo je svoju glavnu godišnju skupštinu, koju je otvorio svojim kratkim govorom brat starešina dr. Pavle Gutman. Prve svoje reči uputio je Nj. Vel. Kralju Petru II te uspomeni na Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, što skupština prihvata klicanjem. U glavnom delu iznosi rad u toku prošle godine. Zatim su društveni funkcioneri podneli bratskoj skupštini svoje pismene izveštaje.

Sokolsko društvo Ključ obnovljeno je 1932 g. i iz godine u godinu daje bolje rezultate. Iako je Ključ dosta malo mesto Sokolsko društvo krajem ove godine ima 210 pripadnika t. j. 94 člana od kojih su 15 vežbača, 32 članice od kojih je 11 vežbačica, muškog naraštaja 10, ženskog 14, muške dece 39 i ženske 22. Izvršujućeg članstva 111 i pomažućeg članstva 99.

U toku godine održano je 885 vežbovnih časova, i to: 25 za prednjake, 25 za prednjačice, 97 za članove, 100 za članice, 98 za muški naraštaj, 104 za ženski naraštaj, 271 za mušku decu, i 165 za žensku decu. U toku godine priredeno je 7-dnevni tečaj za osposobljavanje dvojice za vodnike Sokolske čete Sanica Gornja. Za ovo vreme preden je obavezan program. U samom Ključu vežbači su nastupili na javnom času, na tri akademije i jednom izletu s uspehom. Javni čas održan 2 VI bio je manifestacija sokolske snage u ovom kraju. Aktivnog učesća društvo je uzelo na sletu u Jajcu, u Ljubiji i u Drvaru.

U pogledu rada četa valja napomenuti, da Sokol četa Sanica Gornja, u tehničkom pogledu vrlo dobro stoji, dok u prosvetnom pogledu nije ništa učinjeno, jer su njeni prosvetni radnici posve neaktivni. Četa Bravsko je u opadanju i u jednom i u drugom pogledu.

Društvene priredbe su činile glavni deo sokol. prosvetnog rada u ovoj godini. I pored velikih nezgoda i teškoća u tom pogledu, jer Sok. društvo ne-

ma svoj dom, a ni u gradu nema skoro nikakvih prostorija za priredbe većeg stila, održano je 19 raznih društvenih priredaba. I to: 2 pozorišne prestatve, 11 zabava i scla s igrankom, 3 akademije, 2 svečane proslave i 1 izlet. Ove priredbe posetilo je 3200 lica. Kratkim govorom pred vrstom bilo je 54, održani pred ukupno članova-ca 286, naraštaja 211, dece 226, pred svega 1025 vež-

Pokušano je s obrazovanjem sokol. knjižnice i čitaonice, koja je otvorena početkom februara, ali je iz materijalnih razloga i relativno slabog rada zatvorena u septembru. U na- knadu za to krajem godine osnovan je društveni tamburaški otek, koji pokazuje dobre rezultate, jer se svake nedelje priređuju igranke, koje uspevaju da izvuku omladinu iz birtija i da joj pruži lepšu zabavu i po koje korisno predavanje.

U materijalnom pogledu Sok. društvo stoji ovako: Prihodi od članarina 5316 Din i od društvenih priredaba 10.127 Din. Rashodi su izneli više od prihoda t. j. 17.012. Veće sume utrošene su na organizovanju društvenih priredaba (6800), na čitaonici i njen inventar (1675), na nabavku tambura (1180) i dr. Društvo dužuje Državnoj železari u Varešu još 4500 Din za sprave te župi prirez za dve godine 1260 Din. Članarina je iznosila 2, 3 i 5 Din.

Na kraju je brat Mijić uputio nekoliko reči bratskoj skupštini govoreći o sokolskim zadacima današnjice.

U novoizabranoj upravi ušli su gotovo svi stari članovi. Starešina br. dr. Gutman, zamenik Dunović Mirko, tajnik Badić, prosvetar Dimitrijević, blagajnik Čizak, statističar Tomić, načelnik društva inž. Stogov, zamenici Kisić Branko i Pecarić Stefo, načelnica Lepa Gutman, zamenice Lida Gobračevski i Marković Draga. Društveni lekar dr. Pšorn Tadija. Članovi braća: Dragutin, inž. Kvaternik, Duždević Momir, Filipović Omer, Đurđević Simo i sestra Damjanić Gospava.

skupštine, da prionu na što intenzivniji i složniji sokolski rad, a naročito da se prihvate t. zv. sitnog rada, jer se sitnim radom postizavaju veliki uspesi.

Zatim je sledilo čitanje izveštaja sviju funkcionera društva, koji su svi primljeni jednoglasno.

Tada se prešlo na izbor nove uprave, u koju su izabrana sledeća braća i sestre: starešina br. Boško Marković; I zam. starešine Mehmed H. Omerović; II zam. starešine dr. Radivoje Kraljačić; tajnik Redo Taljić; blagajnik Albert Altara; načelnik Josip Andrašić; zamenik Galić Ilica; statističar Jovo Vasiljević; prosvetar Radovan Marković; zam. prosvetara Mićić B. Jovo; referent za čete: Bilic Nikola; članovi odbora: Sunarić Manojlo, dr. Čabak Bogdan, Begović Rasim, Mamić Mahmut, Milić Branko, Taljić Ibrahim, Ralić Dragutin, Kadici Mustafa, Miholjica Darinka, Šahbegović Mujo; sud časti: Jankijević Bogdan, Kadici Ragib, Žujo Jusuf; revizijski odbor: Bobar Dušan, H. Beganović Aziz.

Po tom je župski delegat br. Stanko Kovačić pohvalio rad društva, koje je nakon tri godine svoga postojanja postiglo vrlo lepe uspehe, a naročito što društvo tako svojski radi na prikupljanju sredstava za gradnju svog doma, koji namerava podignuti i posvetiti uspomeni Blaženopomoćnog Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Do sada je za dom skupljeno preko Din 40.000.—. Osim toga društvo je dalo lepu svotu i za siromašnu decu za njihovu odeću i ishranu.

Apatin — sokolska glavna skupština

Glavna skupština Sokolskog društva Apatin održana je 9 februara o. g. Kao izaslanik župe Novi Sad prisustvovao je zamenik načelnika župe br. Pavle Daljev. Skupštinu je otvorio starešina društva brat dr. Milan Vakanjac čitanjem poslanice bratskog Saveza SKJ. Zatim su pročitani izveštaji uprave društva o radu u 1935 godini. Posle kratke diskusije jednoglasno su primljeni. Posle toga donesen je budžet za 1936 godinu. Na kraju izabrana je i predložena župi na imenovanje nove uprave i to: starešina dr. Vakanjac Milan, zamenik starešine Bušbaher Pavle, načelnik Stiglic Franja, zamenik načelnika Gas Josip, načelnica Holterer Zora, zamenica načelnice Vujić Milena, tajnik Rašković Nikola, prosvetar Terzić Vasa, blagajnik Bekker Josip, ekonom Malešević Lazar, statističar: ing. Bošković Svetislav, knjižničar Stojaković Ljubica, lekar dr. Steli Edo, članovi uprave: Semelić Ivan, Vuletić Branko, Ivanović Petar, Pečić Vojislav, zamenici: Stanojević Života, Nenadović Dragoljub, Sem ovih izabrani su i revizori i sud časti. — Društvo je osnovano 1930 godine. Broji 154 člana, a s naraštajem i decom zajedno ima svega 496 sokolskih pripadnika.

Glavna godišnja skupština Sokolske čete Podturen

U nedelju 2 februara održala se je peta glavna godišnja skupština čete Podturen. Skupštinu je otvorio u 11 sati četni starešina brat Bogovio Ivo. Od strane bratske župe prisustvovao je brat Kerec.

Brat starešina pročitao je poslanicu bratskog Saveza, a zatim su svi funkcioneri pročitali svoje izveštaje iz kojih se vidi, da je četa sve neprilike srećno prebrodila i nastavila radom.

Nova uprava izabrana je ovako: starešina Bogovio Ivo, zamenik Hrupeć Franjo, tajnik Tisaj Franjo, prosvetar Sukić Dragutin, načelnik Sabol Stjepan, zamenik Horvat Stjepan, načelnica Sukić Marija, zamenica Zlatarić Zora, blagajnik Veseljak Gustav, odbornici: Kraljić Jakob, Novak Jakob, Novak Stjepan i Miličević Stan-ko. Revizijski odbor: Novak Valent, Tisaj Koloman, Bogdan Slavko. Gospodar: Franjković Stjepan, a barjaktar Sklepić Blaž, zamenik Bogdan Stjepan.

Iza izbora uzeo je reč brat starešina, koji je pozvao članstvo na saradnju za dobro Kralja i Otadžbine. Zaključeno je da četa svečano proslavi 5-godišnjicu svog opstanka. Uz poklike Kralju i Jugoslaviji ova dobro posećena skupština se završila.

Godišnja skupština Sokolskog društva Čepin

Dne 9 o. m. održalo je Sokolsko društvo Čepin u prisutnosti delegata bratske župe brata Nikole Cvetičanina, svoju glavnu godišnju skupštinu.

Skupština je bila dobro posećena. Izveštaji društvenih funkcionera ostavili su na prisutne najlepši utisak.

Stara uprava dobila je razrešnicu, a u novu upravu ušli su: za starešinu br. Teodor M. Sekulić; zam. starešine br. Konrad Poglaen; tajnik br. Teodor S. Jovičić; načelnik i prosvetar br. Svetozar M. Kosanović; zam. načelnika br. Slobodko Stanić; načelnica s. Maca S. Milovanović; statističar s. Stefica Sos; zapisničar br. Lazo S. Vuković; blagajnik br. Momir Milinković; društveni lekar br. dr. Milorad Gomerčić. U odbor ušla su braća: Joco Bogdanović, Joco Bogdanović, Matej Kalajčić, Dušan Rusić, Vidoja Romanić, Kamenko Stojinović, Vitomir Efendić, Dušan Romanić i Marko Stojinović, kao i ostali.

Zaključeno je da upisnica bude 3 Din, članarina za nevezbače 2 Din, a za vežbače 1 Din.

Nadalje je izražena jednodušna želja da se i dalje živi radi na uvršćivanju i širenju sokolske misli. Reči brata Cvetičanina: Jedno Sokolstvo, jedan narod, jedna država, bile su od skupštine burno pozdravljene.

Glavna skupština Sokolskog društva u Šajk. Sv. Ivanu

Sokolsko društvo u Šajk. Sv. Ivanu održalo je svoju godišnju skupštinu u četvrtak 6 februara, kojoj je kao delegat župe iz Novog Sada prisustvovao brat Todorović Milan, župski načelnik.

Posle primljenih izveštaja izvršen je izbor nove uprave u koju su izabrani: za starešinu Đujić M. Jovan, za zamenika Popov Dragoljub, za načelnika Novkov Milorad, za I zamenika Veber Leopold, za II zamenika Čurić I. Dušan, za načelnicu Stojanović Persida, za zamenicu Krkljuš Mara, za prosvetara Matijević Miodrag, za tajnika Gavarić Đorđe, za blagajnika Čurić M. Aleksandar, za domaćina Marelj Dušan, za članove upravnog odbora: Pavlović dr. Novak, Krkljuš Branko, Gličić Emil, Milinov Milan i Stankić Stjepan, zamenici Krkljuš G. Zivan i Rajić Đorđe, sud časti: pretsednik Antić Petar, članovi: Stojanović Radovan, Milinov S. Zivan, Novkov Milorad i Popov Dragoljub.

Godišnja skupština Sokolskog društva Lapovo

Sokolsko društvo Lapovo održalo je godišnju skupštinu dne 2 o. m. u prostorijama osnovne škole.

Skupštini je prisustvovao veliki broj članova i prijatelja Sokolstva, a Sokolska župa Kragujevac poslala je kao delegata brata M. Derencina, koji je skupštinu pozdravio i poželio joj srećan rad.

Pošto su pročitani izveštaji: upravnog, nadzornog i prosvetnog odbora te načelnštva o radu u 1935 godini, iz kojih je konstatovano, da je društveni rad bio plodan, to je staroj upravi data razrešnica, a zatim je jednoglasno izabrana nova uprava, u koju su ušli: starešina br. Vojislav D. Jovanović, zam. starešine br. Stanislav Kojačić, prosvetar br. Simeun Stepić, načelnik br. Desimir Miličević, zam. načelnika br. Dragutin Stokić i br. Radivoje Stepanović, načelnica s. Danica Miličević, zam. načelnice s. Radmila Sretenović, tajnik br. Vlastimir Z. Popović, blagajnik br. Milorad Zlatković i statističar br. Božidar Radović.

Glavna skupština Sokolskog društva Požega Užička

Na dan 9 februara Sokolsko društvo Požega (užička) održalo je svoju redovnu godišnju skupštinu, koju je otvorio starešina br. Dragomir Sunjevarić.

Pre nego što se prešlo na čitanje izveštaja, brat starešina izložio je u kratkim potezima bratskoj skupštini glavne linije rada u minuljoj godini, a zatim je pozvao prisutno članstvo da pozdrave starešinu Jugoslovenskog Sokola Nj. Vel. Kralja Petra II s usklikom »Živeo i Zdravo!«

Zatim su pročitani izveštaji funkcionera. Iz izveštaja se vidi, da je rad bio opsežan ali ne i zadovoljavajući. Izveštaji su primljeni s malim diskusijama. Voden je debata o smanjenju članarine u kojoj su učestvovala braća Milošević i Ristićević.

Posle toga izabrana je nova uprava: starešina: Dragomir Sunjevarić; zam. starešine: Vlajko Jovičić; tajnik: Radojko Jasić; prosvetar: Gvozden Martinović; blagajnik: Todor Ristićević. Odbornici: Matija Hubert, Dragoljub Kostić, Milenko Aleksić, Nikola Protić, Stjepan Stanojević, Radoš Vasiljević, Ljubodrag Stefanović, Todor Ristićević, Ljubisa Jovanović i Mihailo Antonijević. Zamenici odbornika: Spasoje Tomašević, Darinka Mršević, Novica Damjanović, Novica Bugavović i Stjepan Devčić. Načelnik: Josa Ugočić; zamenik načel.: Mihailo Teofilović; načelnica: Stanimira Srdanović.

Sokolsko društvo Niš

održalo je svoju redovnu godišnju skupštinu

Sokolsko društvo Niš I održalo je 2 februara t. g. svoju redovnu godišnju skupštinu u prostorijama Drž. škole sv. Sava, kojoj su prisustvovali delegati župe braća: S. Nohadžić i inž. D. Miličević, kao i delegati Sokolskih društva Niš-Matica.

Pozdravljajući prisutne kao i župske delegat i br. društva Niš-Matica, skupštinu je otvorio starešina društva br. T. Vidojković.

Delegat župe br. Miličević, donosi pozdrav od župe i želi skupštini uspešan rad, kao i delegat br. društva Niš-Matica br. V. Marković.

Br. prosvetar društva čita poslanicu br. Saveza SKJ, koju prisutni pažljivo slušaju.

Zatim su svi društveni funkcioneri podneli izveštaje o radu društva od osnivanja do danas. Izveštaji su svi primljeni i iz njih se konstatovalo, da je društvo imalo uspeha u prošloj godini.

Zatim skupština daje razrešnicu staroj upravi i izabrana je nova na čelu s br. Vidojkovićem, kao starešinom, Pribiškovićem i M. Popovićem, kao zam. starešine.

Lista nove uprave je primljena jednoglasno.

Prešlo se na pitanja i predloge. Pošto se posle ovoga niko od braće nije javio za reč, br. starešina društva zaključuje skupštinu.

Sa skupštine su upućeni pozdravni brzojavi Nj. Vel. Kralju Petru II, br. Savezu i župi.

Godišnja skupština Sokol. društva Petrovaradin

Sok. društvo Petrovaradin održalo je svoju godišnju skupštinu dne 16 februara o. g. Pre samog otvaranja skupštine, brat starešina setio se umrlih članova, a zatim je otvorivši skupštinu pozdravio izaslanika bratske župe Novi Sad, brata Kneževića Milivoja, potstarešinu župe i pretsednika sreskog suda u Novom Sadu. Tada je uzeo reč delegat župe, brat Knežević, koji je među ostalim naročito istakao svoju radost, što prisustvuje godišnjoj skupštini jednog od najboljih i najagilnijih društava u celoj župi. Izrazio je nadanje svoje uverenje, da će društvo i dalje nastaviti svojim pionirskim radom u ovome mestu i da će nakon ovako lepih dosadašnjih uspeha i u buduću uspešno raditi. Zatim je brat Franja Malin pročitao poslanicu Saveza SKJ.

Iza toga pročitao je izveštaj uprave, koji u glavnim crtama obuhvata celokupan rad društva, a zatim su podneli svoje izveštaje načelnik, prosvetar, blagajnik, za kojima je usledio izveštaj nadzornog odbora.

Nakon što je skupština podelila starom odboru apsolutorij, izabran je kandidacioni odbor, koji je posle kratkog većanja predložio listu novog upravnog odbora, te koji je skupština primila jednodušnim odobravanjem. U glavnom izabran je dosadašnji odbor s malim promenama, i to kako sledi: starešina br. Vlada Višošević; zamenici starešine br. Jerzabek Alojzije, br. Marko Adam i br. David Josip; tajnik br. Kučera Julije; zamenik br. Bakulić Slavko; načelnik br. Ivezić Strahinja; zamenici br. Kurbatfinski Andrija i br. Hornjak Ivan; načelnica s. Terezija Kučera; zamenice s. Matekalo Milko i s. Bakulić Dragica; prosvetar br. Tončić Josip; blagajnik br. Ehel Emil; društveni lekar br. dr. Stjepan Vladoški; članovi uprave, braća: Malin Franja, Furlan Ignjat, dr. Melvinger Ivica, Tasić Lazar, Matasić Toma, Mrmušić Franja, Jemrić Adam, Gržibovski

Stjepan, Berne Josip, Gregurović Stjepan, Paunović Mihajlo, Havelka Viktor, Sić Ljudevit, Klajn Franja i Fišer Rudolf; revizori: Martinović Ivo, Nežić Ivo, Ilo Panian, Preprek Stanko, Antolić Mile, Moličić Andrija, Ertl Rudolf i Božić Tanasije; sud časti: dr. Griginević Antun, Vlašić Adam, Dukić Vinko, Antolić Stjepan, Sikić Juraj, Kurbatfinski Milan, Ploh Josip, Jerinić Mihajlo.

Skupština je bila lepo posećena i prošla je u savršenom redu i imponirala svojom bratskom pažnjom i jednodušnošću. — S. P.

Obnovite pretplatu na sokolske listove!

Sokoli, pomozite svoju štampu!

KRONIKA

† Dr. Maksimilijan Hajdin. Pre nekoliko dana umro je u Beogradu nakon kraće bolesti episkop karlovački dr. Maksimilijan Hajdin, ugledni crkveni velikodostojnik i zaslužni nacionalni radnik. Pokojnik rodio se u Novom Sadu, osnovnu školu svršio je u Beogradu, a gimnaziju i teologiju u Sremskim Karlovcima. Godine 1906 promovirao je u Zagrebu za doktora prava. Zamonašio se u Sremskim Karlovcima, gde je svojim vanrednim sposobnostima svratio na se pažnju svojih pretstojnika. U skoro postaje podbeležnik, a nakon nekoliko godina beležnik mitropolije sremsko-karlovačke. Godine 1919 imenovan je za vikarnog episkopa sremskog, na kojem položaju ostaje do godine 1928, kada je bio imenovan za episkopa u Sibiru. Godine 1931 imenovan je za episkopa gornjokarlovačkog sa sedištem u Plaskom. Svojim nacionalnim radom pokojni episkop istakao se već pre rata, a naročite zasluge za nacionalnu stvar i za zaštitu progonjenih stekao je za vreme svetskog rata.

90-godišnjica vladine Mirona Nikolića. Dne 27 februara o. g. navršio je devedeset godina života vladika Miron Nikolić, episkop pakrački. Jubilarac rođen je godine 1846 u selu Kapelni. Nakon svršenih osnovne škole i gimnazije, upisao se u bogosloviju i zamonašio. Godine 1868 imenovan je za podbeležnika pakračke episkopije, a godine 1888 izabran je za vladiku ove episkopije, kojoj još i danas stoji na čelu. Vladika Miron nije samo služao kao crkveni poglavar, nego i kao nacionalni i prosvetni radnik. Njegovim zauzimanjem obnovljena je u Pakracu 1894 srpska učiteljska škola, koju su pohađali učenici ne samo iz ondašnje Hrvatske i Slavonije, nego i oni iz Stare Srbije, Crne Gore i Bosne. Mnogo se brinuo i za ostalo školstvo i prosvetljavanje naroda, a poznate su i njegove poslanice iz godine 1909, u kojima govori o jedinstvu Srba i Hrvata i poziva ih na slogu i međusobnu ljubav.

† Ivan Petrović Pavlov. Dne 27 februara o. g. umro je u svojoj 87 godini najveći ruski, a i jedan od najvećih savremenih svetskih fiziologa, dr. Ivan Petrović Pavlov, profesor petrogradskog univerziteta i pretstojnik zavoda za eksperimentalnu medicinu. Ivan Petrović rodio se 27 septembra 1849. Nakon svršenih medicinskih studija carska vlada poslala ga je na specijalne studije u Nemačku, gde je bio đak čuvenih biologa, anatoma Ludviga i fiziologa Hajdenhajna. Po povratku u Rusiju habilitira se kao privatni docent na petrogradskom univerzitetu, a godine 1878 i doktorira, što je za to doba značilo naročiti uspeh. Svoje studije objavljivao je tada u francuskoj biološkoj reviji. Ovim je studijama stekao svetski glas. Godine 1891 imenovan je za redovnog profesora vojne medicinske akademije, a nekoliko godina kasnije i za pretstojnika zavoda za eksperimentalnu medicinu. Ovaj zavod ima danas oko 2000 saradnika. Po svom političkom uverenju Ivan Petrović Pavlov nije bio prijatelj sovjeta.

Razne kulturne vesti. U Mostaru na dan 8 marta biće otkriven spomenik velikom nacionalnom borcu i pesniku Osmanu Dikiću.

Slovensko društvo u Sofiji izabrano je za svog počasnog člana našeg poznatog književnika dr. Nikolu Andrića, pomoćnika ministra prosvete u miru i pretsednika društva hrvatskih književnika.

Ovih dana proslavljena su tri značajna glumačka jubileja, i to u Zagrebu 25 godišnjica umetničkog rada Strahinje Petrovića, u Sarajevu 25 godišnjica pozorišnog rada uglednog redatelja i odličnog glumca Rade Pregarca, a u Beogradu 25 godišnjica umetničkog rada Vladete Dragutinovića.

Ovih dana izabran je za pretstojnika stalnog odeljenja za literaturu i umetnost kod Društva naroda u Zenjevi Pol Valeri, poznati francuski pisac i član francuske akademije nauka i umetnosti.

MALE VESTI IZ NAŠIH JEDINICA

ALEKSANDROVO. — Priredba. Dilektantska sekcija našeg Sokolskog društva uvećala je pozorišni komad »Beograd nekad i sad« od Nušića te ga je prikazala u gradu Krku 20 februara. Već za sam komad vladao je veliki interes te je dvorana bila prilično puna. Posle pretstave bio je ples.

ALEKSANDROVO. — Sokolski ples. Kako svake godine tako i ove održalo je naše Sokolsko društvo svoj tradicionalni sokolski ples, koji je moralno i materijalno za današnje vreme odlično uspeo.

BEDNJA. — Redovita godišnja skupština, 16 febr. održana je redovita god. skupština naše čete. Izveštaji svih članova uprave primljeni su bez prigovora. Rad čete bio je unatoč političkih i drugih nesređenih mesnih prilika bolji nego u 1934 godini. Uprava je, uglavnom, osim nekih malih izmena, ostala ista. U upravu je ušlo više braće seljaka.

BEDNJA. — Proslava Štrossmaje-rog dana, 8 februara, prigodom redovitog mesečnog sastanka, održala je s. Soš predavanje »Kulturni i nacionalni rad među Južnim Slovenima«. Predavanju je prisustvovalo preko 2/3 članova.

GENERALSKI STOL. — Jubilej čete i posveta zastave. Petgodišnjicu postojanja naše čete nastojaćemo da proslavimo što lepše. Predviđeno je, da se tokom leta održi javna vežba, kojom prilikom bi se obavila i posveta četne zastave, koju je našoj četi darovao bivši starešina Sokolske župe Karlovac br. Malović. Posvetu zastave obaviće osnivač naše čete br. Josip Poslek, župnik, sada u Lukovdolu.

KASTAV. — Pusna nedelja. Sokolsko društvo u Kastvu priredilo je za svoje članstvo dne 23 februara o. god. »Pusnu nedelju« zabavu sa šaljivim programom. Davala se šaloigra od Pecije Petrovića: »Čizme« i nekoliko solo scena.

Na »Mesopust« učinilo se izlet u Brnčice, a iza toga u večer razvila se u Narodnom domu veoma animirana zabava.

KONJIC. — Uspela priredba sok. naraštaja i dece. U Sokolskom društvu Konjic postoji samostalan oteck za naraštaj i decu, čija je delatnost u svakom pogledu blagotvorna. Tako je oteck održao dne 16 o. m. jednu svoju veoma uspešnu priredbu. Na programu su bile deklamacije, vežbe mladog i starijeg muškog i vežbe ženskog naraštaja. Zatim su deca odigrala dva pozorišna komada. Za vreme pojedinih tačaka »Kiča Sokolić« razveseljivao je brojne slušaoce.

Ceo program izveden je vrlo dobro, a razdragana publika nagradila je male vežbače i glumce čestim burnim odobravanjem. Nakon programa razvila se ugodna zabava s igrankom uz pratnju Vatrogasne glazbe.

KUTINA. — Uspela priredba Sokolskog društva. Naše društvo priredilo je 15 o. m. veliku pokladnu zabavu s biranim programom i igrankom. Davani su I čin iz opere Albini: »Barun Trenk« i odlomci iz opereta Hirsler: »Kaj nam pak morejo« i Benč: »Sveti Anton«, te Nušićeva šala: »Telefon bez žica«. Posle programa bila je igranka. Živu sliku izvele su brojne dame u narodnim nošnjama iz raznih naših krajeva. Poset je bio upravo rekordan. Velike i lepe prostorijske sokolskog doma bile su prepune.

Priredba je odlično uspeła. To je svakako zasluža upravnog i prosvetnog odbora te izvađača, koji su i pod teškim prilikama uspeali privući u svoju sredinu široke mase naroda.

LJUBLJANA. — Akademija Sokola II. V soboto 15. februara je priredilo Sokolsko društvo Ljubljana II lepo telovadno akademijo, ki bi zaslužila večjo udeležbo občinstva. Akademiji so prisostvovali poleg drugih I. podstarosta Saveza SKJ br. Engelbert Gangl in načelnik Saveza SKJ br. dr. Alfred Pichler. Telovadna akademija Sokola II je pokazala, da razpolaga to marljivo društvo z izvrstnim telovadnim materijalom.

MOKRONOG. — Slovo Sokolov od staroste br. Herbsta. V nedeljo 15. februara se je poslovilo v sokolskem domu v Mokronogu številno Sokolstvo

iz edinic Mirenskega sokolskega okrožja in zlasti domača edinica Mokronog, od svojega dolgoletnega staroste br. Pavla Herbsta šol. upravitelja, ki odhaja na novo službeno mesto v Cerklije pri Krškem. Zelim br. Herbstu vse najboljša na novem mestu.

NOVO MESTO. — Plenarna seja župe. V soboto dne 15. februara se je vršila v Sokolskem domu v Novem mestu plenarna seja župe, na kateri so bile potrjene z malimi izpremembami vse društvene in četne uprave. Nadalje je bil določen tudi datum žup. skupščine na nedeljo 25. marca t. l.

POT. SV. NIKOLA. — Akcija za gradnjo Sok. doma. Naše sokolsko društvo pokrenulo je akcijo da dode do svog sokolskog doma. Shvatajuči

spontanu želju gradanstva, na čije je puno razumevanje naišla ova sokolska akcija. Opštinsko predstavništvo je na svojoj sednici od 18 o. m. donelo odluku da se Sokolskom društvu ustupi zemljište zajedno sa zgradom koja se na njemu nalazi kao i grad za zidanje Sokolskog doma, koji bi bio spomenik Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju i čije bi i ime dom i nosio.

Ovu svesnost naših opštinskih predstavnika moramo istaći, jer je Sokolsko društvo najzad tako došlo do ostvarenja svoje davnajšnje želje. Pored svečane sale, dom će imati i čitaonicu i kancelarije, te će na taj način biti središte svih nacionalnih i kulturnih akcija ovdašnjeg slovenskog življa. S radom će se otpočeti čim se zemljište i zgrada budu preneli na sokolsko društvo.

PULJANE. — Glavna skupština čete. Dne 16 o. m. naša je četa održala svoju treću godišnju skupštinu. Skupštinu je otvorio — a da joj nije prisustvovali delegat matičnog društva Knin — starešina čete s poklicima: »Slava Kralju Aleksandru I Ujedinitelju! Živeo Kralj Petar II! Živila Jugoslavija!«, što su prisutni svi jednoglasno prihvatili. Posle iscrpnih izveštaja svih funkcionera čete, koje je skupština primila s odobravanjem, izabrana je nova uprava na čelu sa starešinom br. Paračom Ivanom Nikolinim. Zatim je prosvetar br. Petrović, učitelj, održao oduži govor o raznim sokolskim pitanjima. Na koncu je braću ponovno pozdravio starešina i pozvao prisutne, da što življe porade na napretku naše čete, koja se ovako lepo razvija na ponos cele Primorje. — R. P.

SLOVENJGRAD. — Akademija. V soboto, 15. februara zvečer, se je vršila v Sokolskem domu telovadna akademija z naslednjim sporedom: 1. »Igra s punčkami« (ž. n. d.) 2. D. Lipovščak »Drmeš« (m. in ž. n. d.) 3. M. Klimesova - Machova »Ples konjičkov« (ž. v. d.) 4. »Prosta telovadna ura«. 5. Bilek »Pajaci«, ritmični groteskni ples (žen. nar.). 6. »Preskoki čez konja« (moš. obrt. nar.). 7. B. Jemelkova »Nove smeri« (članice). 8. Bludek »Bura« (m. dij. nar.). 9. S. Zeleznikarjeva »Gimnastika« (člani in članice). 10. Bradlja (člani). 11. Pichler »La serenata« (članice).

Vse točke so bile vestno nastudirane ter tudi brezhibno izvedene. Obisk je bil dober. Pri prireditvi je sodeloval Slovenjgraški salonski orkester pod vodstvom br. V. Šumeja.

OSKAR GUDAC

MEDJUNARODNI TRANSPORTI

SUŠAK — DELTA

Vlastita zgrada — Suplova
ohala — Brzljavi: Gudac,
Sušak — Telefon in'er. 64

36-1

TRANSPORTNO, SKLADIŠNO I
OTREMIČKO PODUZEĆE

Gustav Brelić

POMORSKA AGENTURA

Brzljavi: BREG Telefon inter. 23

Sušak

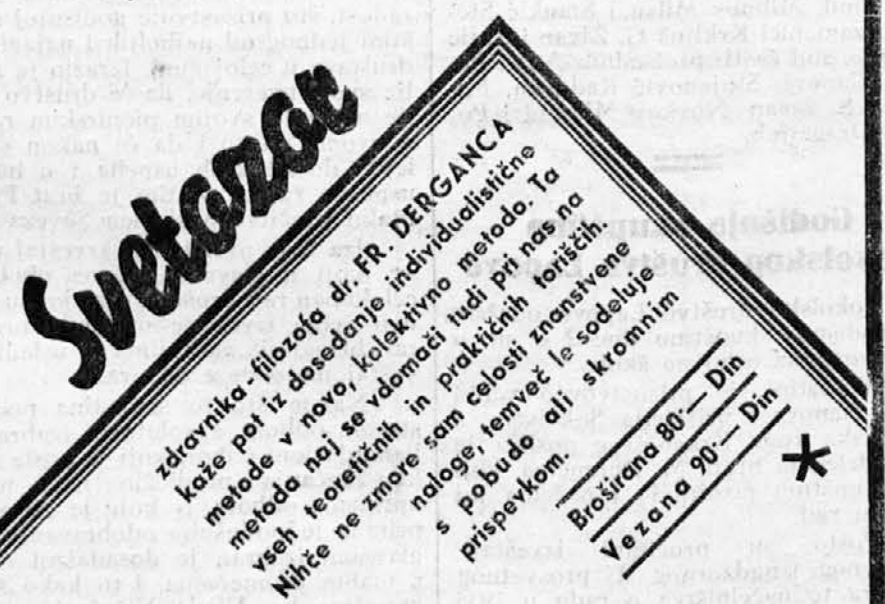
MASARYKOVO ŠETALIŠTE 51

37-1

Preporučamo tvrtke,
koje oglašuju
u »Sokol. glasniku«!

VAŽNA NOVA KNJIGA

za vse sokolske prosvetne delavce: Tyrševa
ideja ocenjena in utemeljena iz filozofskih vidikov

Za pravilno umevanje tega novega dela je potrebno, da prej
prečitate istega pisatelja knjigo »Borba zapada in vzhoda«
Cena 12,- Din

Založba Učiteljske tiskarne v Ljubljani

Sprejema in izvršuje naročila

39-2

Oglašujte u »Sokolskom glasniku«!

IZRADJUJEM po propisu
sve vrste sokolskih zastava, kao
i sve vezove sa zlatom i svilom.
Prodajem zlato za vez.

NIKOLA IVKOVIĆ
NOVI SAD

43-4

Učiteljska tiskarna

registrovana
zadruga z.o.z.

Ljubljana
Františkanska 6

Tiska šolske, mladinske, leposlovne
in znanstvene knjige v enobarnem
in vezbarvenem tisku. Brošure in knjige
v malih in največjih nakladah. —
Časopise, proračune, vabila, jedilne
liste, plakate. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. — Solaki zvezki za osnovne, meštanske in srednje šole. Risanke, dnevniki, beležnice in lepopisnice

Naročila sprejema tudi
podružnica knjižarne v Mariboru
položa banovinske hronilnice

Izdeluje diazo-amoniak-papir »JASNIT«, za kopiranje
načrtov, ki je edini 100% domač izdelek te vrste v državi

KLIFEJE
vseh vrst no
fotografijah
ali risbah
izvrsne
najsolidnejše

KLISARNA ST-DEU
LJUBLJANA-BALMATINOVA 13